

FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU¹

Kanun Numarası : 5846

Kabul Tarihi : 5/12/1951

Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 13/12/1951 Sayı: 7981

Yayımlandığı Düstur : Tertip: 3 Cilt: 33 Sayfa: 49

BİRİNCİ BÖLÜM

Fikir ve Sanat Eserleri

Amaç²

Madde 1 – (Değişik: 21/2/2001 -4630/1 md.)

Bu Kanunun amacı, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünlerini üzerindeki manevi ve mali haklarını belirlemek, korumak, bu ürünlerden yararlanma şartlarını düzenlemek, öngörülen esas ve usullere aykırı yararlanma halinde yaptırımları tespit etmektir.

Kapsam

Madde 1/A – (Ek: 21/2/2001 - 4630/2 md.)

Bu Kanun, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünlerini üzerindeki manevi ve mali haklarını, bu haklara ilişkin tasarruf esas ve usullerini, yargı yollarını ve yaptırımları ile Kültür Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluğunu kapsamaktadır.

Tanımlar

Madde 1/B – (Ek: 21/2/2001 -4630/2 md.)

Bu Kanunda geçen tanımlardan;

a) Eser: Sahibinin hususiyetini taşıyan ve ilim ve edebiyat, musiki, güzel sanatlar veya sinema eserleri olarak sayılan her nevi fikir ve sanat mahsullerini,

¹ Bu Kanunda geçen; “Kültür ve Turizm” ibareleri 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu Kanuna eklenen ek 6 ncı madde gereğince; “Kültür” olarak değiştirilmiştir.

² 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu maddenin başlığı “Tarif” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

- b) Eser sahibi: Eseri meydana getiren (...)³ kişiyi,
 - c) İşlenme eser: Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve işleyenin hususiyetini taşıyan fikir ve sanat mahsullerini,
 - d) Derleme eser: Özgün eser üzerindeki haklar saklı kalmak kaydıyla, ansiklopediler ve antolojiler gibi muhtevası seçme ve düzenlemelerden oluşan ve bir düşünce yaratıcılığı sonucu olan eseri,
 - e) Tespit: Seslerin veya ses temsillerinin veya ses ve görüntülerin anlaşılabilecek, çoğaltılabilecek veya iletilebilecek şekilde bir araca kaydedilmesi işlemini,
 - f) Fonogram: Sinema eseri gibi görsel-işitsel eserler içindeki ses tespitleri hariç olmak üzere, bir icrada yer alan seslerin veya diğer seslerin veya ses temsillerinin tespit edildiği ses taşıyıcısı fiziki ortamı,
 - g) Bilgisayar programı: Bir bilgisayar sisteminin özel bir işlem veya görev yapmasını sağlayacak bir şekilde düzene konulmuş bilgisayar emir dizgesini ve bu emir dizgesinin oluşum ve gelişimini sağlayacak hazırlık çalışmalarını,
 - h) Arayüz: Bilgisayarın donanım ve yazılım unsurları arasında karşılıklı etkilenme ve bağlantıyı oluşturan program bölümlerini,
 - i) Araişlerlik: Bilgisayar program bölümlerinin fonksiyonel olarak birlikte çalışması ve karşılıklı etkilenmesi ve alışverişe yapılan bilginin karşılıklı kullanım yeteneğini,
 - j) Bağlantılı haklar: Eser sahibinin manevi ve mali haklarına zarar vermemek kaydıyla komşu hak sahipleri ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren film yapımcılarının sahip oldukları hakları,
 - k) Komşu haklar: Eser sahibinin manevi ve mali haklarına zarar vermemek kaydıyla ve eser sahibinin izniyle bir eseri özgün bir biçimde yorumlayan, tanıtan, anlatan, söyleyen, çalan ve çeşitli biçimlerde icra eden sanatçıların, bir icra ürünü olan veya sair sesleri ilk defa tespit eden fonogram yapımcıları ile radyo-televizyon kuruluşlarının sahip oldukları hakları,
- l) (Ek: 3/3/2004-5101/9 md.) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,
İfade eder.

B) Fikir ve sanat eserlerinin çeşitleri:

I – İlim ve edebiyat eserleri:

Madde 2 – İlim ve edebiyat eserleri şunlardır:

1. (Değişik: 7/6/1995 - 4110/1 md.) Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her biçim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşamada program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları,
2. (Değişik: 1/11/1983 - 2936/1 md.) Her nevi rakıslar, yazılı koreografi eserleri, Pandomimalar ve buna benzer sözsüz sahne eserleri

³ 3/3/2004 tarihli ve 5101 sayılı Kanunun 28inci maddesiyle bu bentte yer alan “gerçek” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

3. (Değişik: 7/6/1995 - 4110/1 md.) Bedii vasfi bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topoğrafyaya ait maket ve benzerleri, herçeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri.

(Ek: 7/6/1995 - 4110/1 md.) Arayüzüne temel oluşturan düşünce ve ilkeleri de içine almak üzere, bir bilgisayar programının herhangi bir ögesine temel oluşturan düşünce ve ilkeler eser sayılmasızlar.

II – Musiki eserleri:

Madde 3 – Musiki eserleri, her nevi sözlü ve sözsüz bestelerdir.

III – Güzel sanat eserleri:

Madde 4 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/2 md.)

Güzel sanat eserleri, estetik değere sahip olan;

1. Yağlı ve suluboya tablolar; her türlü resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyama, kakma veya benzeri usullerle maden, taş, ağaç veya diğer maddelerle çizilen veya tespit edilen eserler, kaligrafi, serigrafi,

2. Heykeller, kabartmalar ve oymalar,

3. Mimarlık eserleri,

4. El işleri ve küçük sanat eserleri, minyatürler ve süsleme sanatı ürünleri ile tekstil, moda tasarımları,

5. Fotoğrafik eserler ve slaytlar,

6. Grafik eserler,

7. Karikatür eserleri,

8. Her türlü tiplemedelerdir.

Krokiler, resimler, maketler, tasarımlar ve benzeri eserlerin endüstriyel model ve resim olarak kullanılması, düşünce ve sanat eserleri olmak sıfatlarını etkilemez.

IV – Sinema eserleri:

Madde 5 – (Değişik: 21/2/2001 - 4630/3 md.)

Sinema eserleri, her nevi bedii, ilmi, öğretici veya teknik mahiyette olan veya günlük olayları tespit eden filmler veya sinema filmleri gibi, tespit edildiği materyale bakılmaksızın, elektronik veya mekanik veya benzeri araçlarla gösterilebilen, sesli veya sessiz, birbiriyile ilişkili hareketli görüntüler dizisidir.

İşlenmeler ve Derlemeler⁴⁵

⁴ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu maddenin başlığı “İşlenmeler” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

⁵ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci

Madde 6 – Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilipte bu esere nispetle müstakil olmian ve aşağıda başlıcaları yazılı fikir ve sanat mahsulleri işlenmedir:

1. Tercümeler;
2. Roman, hikaye, şiir ve tiyatro piyesi gibi eserlerden birinin bu sayılan nevilerden bir başkasına çevrilmesi;
3. Musiki, güzel sanatlar, ilim ve edebiyat eserlerinin filim haline sokulması veya filme alınmaya ve radyo ve televizyon ile yayma müsait bir şeke sokulması;
4. Musiki aranman ve tertipleri;
5. Güzel sanat eserlerinin bir şekilden diğer şeklärere sokulması;
6. Bir eser sahibinin bütün veya aynı cinsten olan eserlerinin külliyat haline konulması;
7. Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde seçme ve toplama eserler tertibi;
8. Henüz yayımlanmamış olan bir eserin ilmi araştırma ve çalışma neticesinde yayımlanmaya elverişli hale getirilmesi (İlmi bir araştırma ve çalışma mahsülü olmayan alelade transkripsiyonlarla faksimileler bundan müstesnadır.);
9. Başkasına ait bir eserin izah veya şerhi yahut kısaltılması.
10. (**Ek: 7/6/1995 - 4110/3 md.**) Bir bilgisayar programının uyarlanması, düzenlenmesi veya herhangi bir değişim yapılması;
11. (**Ek: 7/6/1995 - 4110/3 md.**) Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde verilerin ve materyallerin seçiliip derlenmesi sonucu ortaya çıkan ve bir araç ile okunabilir veya diğer biçimdeki veri tabanları (Ancak, burada sağlanan koruma, veri tabanı içinde bulunan veri ve materyalin korunması için genişletilemez)

İstifade edilen eserin sahibinin haklarına zarar getirmemek şartıyla oluşturulan ve İşliyenin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır.

Ç) Alenilemiş ve yayımlanmış eserler:

Madde 7 – Hak sahibinin rızasıyle umuma arzedilen bir eser alenilemiş sayılır.

Bir eserin asılidan çoğaltma ile elde edilen nüshaları hak sahibinin rızasıyle satışa çıkarılma veya dağıtılma yahut diğer bir şekilde ticaret mevkiiye konulma suretiyle umuma arzedilirse o eser yayımlanmış sayılır.

5680 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmü mahfuzdur.

İKİNCİ BÖLÜM

Eser Sahibi

fıkrasının (11) numaralı bendine “ortaya çıkan” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bir araç ile okunabilir veya diğer biçimdeki” ibaresi ve aynı maddenin ikinci fıkrasının başına “İstifade edilen eserin sahibinin haklarına zarar getirmemek şartıyla oluşturulan ve” ibaresi eklenmiştir.

A) Tarif:**I – Genel olarak:**

Madde 8 – (Değişik: 21/2/2001 - 4630/5 md.)

Bir eserin sahibi, onu meydana getirendir.

Bir işlenmenin ve derlemenin sahibi, asıl eser sahibinin hakları mahfuz kalmak şartıyla onu işleyendir.

Sinema eserlerinde; yönetmen, özgün müzik bestecisi, senaryo yazarı ve diyalog yazarı, eserin birlikte sahibidirler. Canlandırma tekniğiyle yapılmış sinema eserlerinde, animatör de eserin birlikte sahipleri arasındadır.

II – Eser sahiplerinin birden fazla oluşu:

Madde 9 – Birden fazla kimselerin birlikte vücuda getirdikleri eserin kısımlara ayrılması mümkünse, bunlardan her biri vücuda getirdiği kısmın sahibi sayılır.

Aksi kararlaştırılmış olmadıkça, eseri birlikte vücuda getirenlerden her biri bütün eserin değiştirilmesi veya yayımlanması için diğerlerinin iştirakını istiyebilir. Diğer taraf muhik bir sebep olmaksızın iştirak etmezse, mahkemece müsaade verilebilir. Aynı hükmü mali hakların kullanılmasında da uygulanır.

III – Eser sahipleri arasındaki birlik:

Madde 10 – Birden fazla kimsein iştirakiyle vücuda getirilen eser ayrılmaz bir bütün teşkil ediyorsa, eserin sahibi, onu vücuda getirenlerin birliğidir.

Birliğe adı şirket hakkındaki hükümler uygulanır. Eser sahiplerinden biri, birlikte yapılacak bir muameleye muhik bir sebep olmaksızın müsaade etmezse, bu müsaade mahkemece verilebilir. Eser sahiplerinden her biri, birlik menfaatlerine tecavüz edildiği takdirde tek başına hareket edebilir.

Bir eserin vücuda getirilmesinde yapılan teknik hizmetler veya teferruata ait yardımlar, iştirake esas teşkil etmez.

(Ek: 21/2/2001 - 4630/6 md.) Birden fazla kimsein iştiraki ile vücuda getirilen eser, ayrılmaz bir bütün teşkil ediyorsa bir sözleşmede veya hizmet şartlarında veya eser meydana getirildiğinde yürürlükte olan herhangi bir yasada aksi öngörlümediği takdirde birlikte eser üzerindeki haklar eser sahiplerini bir araya getiren gerçek veya tüzel kişi tarafından kullanılır. Sinema eseri ile ilgili haklar saklıdır.

B) Eser sahipliği hakkında karineler:**I – Sahibinin adı belirtlen eserlerde:**

Madde 11 – Yayımlanmış eser nüshalarında veya bir güzel sanat eserinin aslında, o eserin sahibi olarak adını veya bunun yerine tanınmış müstear adını kullanan kimse, aksi sabit oluncaya kadar o eserin sahibi sayılır.

(Değişik: 7/6/1995 - 4110/5 md.) Umumi yerlerde veya radyo-televizyon aracılığı ile verilen konferans ve temsillerde, mutad şekilde eser sahibi olarak tanıtılan kimse o eserin sahibi sayılır, meğer ki, birinci fikradaki karine yoluyla diğer bir kimse eser sahibi sayılsın.

II – Sahibinin adı belirtilmeyen eserlerde:

Madde 12 – Yayımlanmış olan bir eserin sahibi 11 inci maddeye göre belli olmadıkça, yayımlayan ve o da belli değilse çoğaltan, eser sahibine ait hak ve salahiyetleri kendi namına kullanabilir.

Bu salahiyetler, 11 inci maddenin 2 nci fikrasındaki karine ile eser sahibinin belli olmadığı hallerde konferansı verene veya temsili icra ettirene aittir.

Bu maddeye göre salahiyetli kimselerle asıl hak sahipleri arasındaki münasebetlere, aksi kararlaştırılmamışsa, adı vekalet hükümleri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Fikri Haklar

A) Eser sahibinin hakları:

I – Genel olarak:

Madde 13 – Fikir ve sanat eserleri üzerinde sahiplerinin mali ve manevi menfaatleri bu kanun dairesinde himaye görür.

Eser sahibine tanınan hak ve salahiyetler eserin bütününe ve parçalarına şamildir.

(Değişik son fıkra: 3/3/2004-5101/10 md.) Filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren film yapımcıları ile seslerin ilk tespitini gerçekleştiren fonogram yapımcıları, hak ihdas etmek amacı taşımaksızın, sahip oldukları hakların ihlâl edilmemesi, hak sahipliklerinin belirlenmesinde ispat kolaylığı sağlanması ve malî haklara ilişkin yararlanma yetkilerinin takip edilmesi maksadıyla, sinema ve müzik eserlerini içeren yapımlarının kayıt ve tescilini yaptırırlar. Aynı maksatla, eser sahiplerinin talebi üzerine, bu Kanun kapsamında korunan tüm eserlerin kayıt ve tescili yapılabilir, malî haklara ilişkin yararlanma yetkileri de kayıt altına alınabilir. Beyana müstenit yapılan bu işlemlerden Bakanlık sorumlu tutulamaz. Ancak, kayıt ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek işlemlerde, mevcut olmadığını bildiği veya bilmesi icap ettiği veya kendisine ait olmayan malî ve manevî haklara ilişkin yanlış beyanda bulunanlar, bu Kanunda öngörülen hukukî ve cezaî müeyyidelere tâbidirler. Bu Kanun kapsamında yapılan tüm kayıt ve tescil işlemlerine ilişkin ücretler Bakanlık tarafından belirlenir. Kayıt ve tescilin usul ve esasları, ücretlerinin belirlenmesi ile diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

II – Manevi haklar:

1. Umuma arz salahiyeti:

Madde 14 – Bir eserin umuma arzedilip edilmemesini, yayılmasına zamanını ve

tarzını munhasıran eser sahibi tayin eder.

Bütünü veya esaslı bir kısmı alenileşmemiş olan, yahut ana hatları her hangi bir suretle henüz umuma tanıtılmışın bir eserin muhtevası hakkında ancak o eserin sahibi malumat verebilir.

(Değişik: 21/2/2001 - 4630/8 md.) Eserin umuma arzedilmesi veya yayımlanma tarzı, sahibinin şeref ve itibarını zedeleyecek mahiyette ise eser sahibi, başkasına yazılı izin vermiş olsa bile eserin gerek aslının gerek işlenmiş şeklinin umuma tanıtılmasını veya yayımlanmasını menedebilir. Menetme yetkisinden sözleşme ile vazgeçmek hükümsüzdür. Diğer tarafın tazminat hakkı saklıdır.

2. Adın belirtilmesi salahiyeti:

Madde 15 – Eseri, sahibinin adı veya müstear adı ile yahut adsız olarak, umuma arzetme veya yayılmama hususunda karar vermek salahiyeti munhasıran eser sahibine aittir.

Bir güzel sanat eserinden çoğaltma ile elde edilen kopyelerle bir işlenmenin aslı veya çoğaltılmış nüshaları üzerinde asıl eser sahibinin ad veya alametinin, kararlaştırılan veya adet olan şekilde belirtilmesi ve vücuda getirilen eserin bir kopye veya işlenme olduğunu açıkça gösterilmesi şarttır.

Bir eserin kimin tarafından vücuda getirildiği ihtilaflı ise, yahut her hangi bir kimse eserin sahibi olduğunu iddia etmekte ise, hakiki sahibi, hakkının tesbitini mahkemeden istiyebilir.

(Ek: 7/6/1995 - 4110/6 md.) Eser niteliğindeki mimari yapılarda, yazılı istem üzerine eserin görülen bir yerine eser sahibinin uygun göreceği malzeme ile silinmeyecek biçimde eser sahibinin adı yazılır.

3. Eserde değişiklik yapılmasını menetmek:

Madde 16 – Eser sahibinin izni olmadıkça eserde veya eser sahibinin adına kısaltmalar, ekleme ve başka değiştirmeler yapılamaz.

Kanunun veya eser sahibinin müsaadesiyle bir eseri işliyen, umuma arzeden, çoğaltan, yayılmış, temsil eden veya başka bir suretle yayan kimse; işleme, çoğaltma, temsil veya yayım tekniği icabı zaruri görülen değiştirmeleri eser sahibinin hususi bir izni olmaksızın da yapabilir.

(Değişik: 21/2/2001 - 4630/9 md.) Eser sahibi kayıtsız ve şartsız olarak yazılı izin vermiş olsa bile şeref ve itibarını zedeleyen veya eserin mahiyet ve hususiyetlerini bozan her türlü değiştirilmeleri menedebilir. Menetme yetkisinden bu hususta sözleşme yapılmış olsa bile vazgeçmek hükümsüzdür.

4. Eser sahibinin zilyed ve malike karşı hakları:

Madde 17 – (Değişik birinci fıkra: 21/2/2001 - 4630/10 md.) Eser sahibi, gerekli durumlarda, aslin maliki ve zilyedinden, koruma şartlarını yerine getirmek kaydıyla, 4 üncü

maddenin 1 inci ve 2 nci bentlerinde sayılan güzel sanat eserlerinin ve 2 nci maddenin 1 inci bendinde ve 3 üncü maddede sayılıp da yazarlarla bestecilerin el yazısıyla yazılmış eserlerinin asıllarından geçici bir süre için yararlanmayı talep etme hakkına sahiptir. Eser sahibinin bu hakkı, bu eserlerin ticaretini yapanlar tarafından eseri satın alan veya eden kişilere müzayedeye ve satış kataloğu veya ilgili belgeler ile açıklanır.

(Değişik: 7/6/1995 - 4110/7 md.) Aslın maliki, eser sahibi ile yapmış olduğu sözleşme şartlarına göre eser üzerinde tasarruf edebilir. Ancak eseri bozamaz ve yok edemez ve eser sahibinin haklarına zarar veremez.

(Ek: 7/6/1995 - 4110/7 md.) Eserin tek ve özgün olması durumunda eser sahibi, kendisine ait tüm dönemleri kapsayan çalışma ve sergilerde kullanmak amacıyla, koruma şartlarını yerine getirerek iade edilmek üzere eseri isteyebilir.

III. Hakların kullanılması:⁶

a) Genel olarak:

Madde 18 – (Değişik: 21/2/2001 - 4630/11 md.)

Mali hakları kullanma yetkisi münhasıran eser sahibine aittir.

Aralarındaki özel sözleşmeden veya işin mahiyetinden aksi anlaşılmadıkça; memur, hizmetli ve işçilerin işlerini görürken meydana getirdikleri eserler üzerindeki haklar bunları çalıştırın veya tayin edenlerce kullanılır. Tüzel kişilerin uzuvları hakkında da bu kural uygulanır.

Bir eserin yapımcısı veya yayımcısı, ancak eserin sahibi ile yapacağı sözleşmeye göre mali hakları kullanabilir.

b) Hakları kullanabilecek kimseler:

Madde 19 – Eser sahibi 14 ve 15 inci maddelerin birinci fikraları ile kendisine tanınan salahiyetlerin kullanılış tarzlarını tesbit etmemişse yahut bu hususu herhangi bir kimseye bırakmadırsa bu salahiyetlerin ölümünden sonra kullanılması, vasiyeti tenfiz memuruna; bu tayin edilmemişse sırasıyla sağ kalan eş ile çocuklarına ve mansup mirasçılara, ana - babasına, kardeşlerine aittir.

(Değişik: 21/2/2001-4630/12 md.) Eser sahibinin ölümünden sonra yukarıdaki fikrada sayılan kimseler eser sahibine 14, 15 ve 16 ncı maddelerin üçüncü fikralarında tanınan hakları eser sahibinin ölümünden itibaren yetmiş yıl kendi namlarına kullanabilirler.

Eser sahibi veya birinci ve ikinci fikralara göre salahiyetli olanlar, salahiyetlerini kullanmazlarsa; eser sahibinden veya halefinden mali bir hak iktisap eden kimse meşru bir menfaati bulunduğu ispat şartıyla, eser sahibine 14, 15 ve 16 ncı maddelerin üçüncü fikralarında tanınan hakları kendi namına kullanabilir.

Salahiyetli kimseler birden fazla olup müdahale hususunda birleşemezlerse; mahkeme,

⁶ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu madde başlığı “5. Hakların kullanılması” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

eser sahibinin muhtemel arzusuna en uygun bir şekilde basit yargılama usulü ile ihtilafi halleder.

(Değişik: 1/11/1983 - 2936/2 md.) 18 inci madde ile yukarıdaki fikralarda sayılan salahiyetli kimselerden hiçbiri bulunmaz veya bulunup da salahiyetlerini kullanmazlarsa yahut ikinci fikrada belirlenen süreler bitmişse, eser memleketin kültürü bakımından önemli görüldüğü takdirde, Kültür ve Turizm Bakanlığı 14, 15, 16 ncı maddelerin üçüncü fikralarında eser sahibine tanınan hakları kendi namına kullanabilir.

IV - Mali haklar:⁷

1. Genel olarak:

Madde 20 – (Değişik: 1/11/1983 - 2936/3 md.)

Henüz alenileşmemiş bir eserden her ne şekil ve tarzda olursa olsun faydalananma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Alenileşmiş bir eserden eser sahibine münhasıran tanınan faydalananma hakkı, bu Kanunda mali hak olarak gösterilenlerden ibarettir. Mali haklar birbirine bağlı değildir. Bunlardan birinin tasarrufu ve kullanılması diğerine tesir etmez.

(Mülga ikinci fikra: 3/3/2004-5101/28 md.)

(Mülga üçüncü fikra: 3/3/2004-5101/28 md.)

Bir işlenmenin sahibi, kendisine bu sıfatla tanınan mali hakları, işleme hususunun serbest olduğu haller dışında, asıl eser sahibinin müsaade ettiği nispette kullanabilir.

2. Çeşitleri:

a) İşleme hakkı:

Madde 21 – Bir eserden, onu işlemek suretiyle faydalananma hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

b) Çoğaltma hakkı:

Madde 22 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/8 md.)

(Değişik: 21/2/2001 - 4630/13 md.) Bir eserin asılını veya kopyalarını, herhangi bir şekil veya yöntemle, tamamen veya kısmen, doğrudan veya dolaylı, geçici veya sürekli olarak çoğaltma hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Eserlerin asıldan ikinci bir kopyasının çıkarılması ya da eserin işaret, ses ve görüntü nakil ve tekrarına yaranan, bilinen ya da ilerde geliştirilecek olan her türlü araca kayıt edilmesi, her türlü ses ve müzik kayıtları ile mimarlık eserlerine ait plan, proje ve krokilerin uygulanması da çoğaltma sayılır. Aynı kural, kabartma ve delikli kalıplar hakkında da geçerlidir.

Çoğaltma hakkı, bilgisayar programının geçici çoğaltımasını gerektirdiği ölçüde, programın yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi ve depolanması fiillerini de

⁷ 21/2/2001 tarih ve 4630 sayılı Kanunun 11. maddesi ile bu Üst başlığın numarası (III) iken, IV olarak teselsül ettirilmiştir.

kapsar.

c) Yayma hakkı:

Madde 23 – (Değişik: 21/2/2001 -4630/14 md.)

Bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını, kiralamak, ödünç vermek, satışa çıkarmak veya diğer yollarla dağıtmak hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Eser sahibinin izniyle yurt dışında çoğaltılmış nüshaların yurt içine getirilmesi ve bunlardan yayma yoluyla faydalananma hakkı münhasıran eser sahibine aittir. Yurt dışında çoğaltılmış nüshalar her ne surette olursa olsun eser sahibinin ve/veya eser sahibinin iznini haiz yayma hakkı sahibinin izni olmaksızın ithal edilemez. Kiralama ve kamuya ödünç verme yetkisi eser sahibinde kalmak kaydıyla, belirli nüshaların hak sahibinin yayma hakkını kullanması sonucu mülkiyeti devredilerek ülke sınırları içinde ilk satışı veya dağıtımını yapıldıktan sonra bunların yeniden satışı eser sahibine tanınan yayma hakkını ihlal etmez.

Bir eserin veya çoğaltılmış nüshalarının kiralanması veya ödünç verilmesi şeklinde yayımı, eser sahibinin çoğaltma hakkına zarar verecek şekilde, eserin yaygın kopyalanmasına yol açamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kültür Bakanlığıca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

ç) Temsil hakkı:

Madde 24 – Bir eserden, (...)⁸ doğrudan doğruya yahut işaret, ses veya resim nakline yarıyan aletlerle umumi mahallerde okumak, çalmak, oynamak ve göstermek gibi temsil suretiyle faydalananma hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

Temsilin umuma arzedilmek üzere vukubulduğu mahalden başka bir yere herhangi bir teknik vasıta ile nakli de eser sahibine aittir.

(Ek: 1/11/1983 - 2936/4 md.) Temsil hakkı; eser sahibinin veya meslek birligine üye olması halinde, yetki belgesinde belirttiği yetkiler çerçevesinde meslek birlığının yazılı izni olmadan, diğer gerçek ve tüzelkişilerce kullanılamaz. Ancak, 33 üncü ve 43 üncü maddelerdeki hükümler saklıdır.

d) İşaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletim hakkı:⁹

Madde 25 – (Değişik: 21/2/2001 - 4630/15 md.)

Bir eserin aslını veya çoğaltılmış nüshalarını, radyo-televizyon, uydu ve kablo gibi telli veya telsiz yayın yapan kuruluşlar vasıtasıyla veya dijital iletim de dahil olmak üzere işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla yayınlanması ve yayınlanan eserlerin bu kuruluşların yayınlarından alınarak başka yayın kuruluşları tarafından yeniden yayınlanması suretiyle umuma iletilmesi hakkı münhasıran eser sahibine aittir.

⁸ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu fıkrada yer alan “onun asıl veya işlenmelerini” ibaresi yürürlükten kaldırılmış ve metinden çıkarılmıştır.

⁹ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu madde başlığı “Radyo ile yayın hakkı” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Eser sahibi, eserinin aslı ya da çoğaltılmış nüshalarının telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma dağıtılmasına veya sunulmasına ve gerçek kişilerin seçikleri yer ve zamanda eserine erişimini sağlamak suretiyle umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına da sahiptir.

Bu madde ile düzenlenen umuma iletim yoluyla eserlerin dağıtım ve sunumu eser sahibinin yayma hakkını ihlal etmez.

3. Süreler:

a) Genel olarak:

Madde 26 – Eser sahibine tanınan mali haklar zamanla mukayyettir. 46 ve 47 nci maddelerdeki haller dışında koruma süresinin bitiminden sonra herkes, eser sahibine tanınan mali haklardan faydalanabilir.

Bir eserin aslı veya işlenmeleri için tanınan koruma süreleri birbirine tabi değildir.

Bu hüküm 9 uncu maddenin birinci fıkrasındaki eserler hakkında da uygulanır. Koruma süresi, eserin alenileşmesinden önce cereyan'a başlamaz.

Forma veya fasikül halinde yayımlanan eserlerde son forma veya fasikülün yayımlandığı tarih, eserin aleniyeti tarihi sayılır. Fasila ile yayımlanan mütaaddit ciltlerden müteşekkil eserlerin her bir cildi ile bülten, risale, mevkute ve yıllıkar gibi eserlerde aleniyet tarihi bunlardan her birinin yayılmasına tarihidir.

Aleniyet tarihinden başlıyan süreler eserin ilk defa alenileştiği veya dördüncü fıkraya göre alenileşmiş sayıldığı yıldan sonraki senenin ilk gününden itibaren hesap olunur.

Eser sahibinin ölümünden itibaren başlıyan sürelerin hesabında, eser sahibinin öldüğü seneyi takip eden yılın ilk günü başlangıç tarihi sayılır. 10 uncu maddenin birinci fıkrasında zikredilen hallerde süre, eser sahiplerinden son sağ kalanının ölüm tarihinden sonra başlar.

b) Sürelerin devamı:

Madde 27 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/10 md.)

Koruma süresi eser sahibinin yaşadığı müddetçe ve ölümünden itibaren 70 yıl devam eder (**Ek cümle: 21/2/2001 - 4630/16 md.**) Bu süre, eser sahibinin birden fazla olması durumunda, hayatı kalan son eser sahibinin ölümünden itibaren yetmiş yıl geçmekte son bulur.

Sahibinin ölümünden sonra alenileşen eserlerde koruma süresi ölüm tarihinden sonra 70 yıldır.

12 nci maddenin birinci fıkrasındaki hallerde koruma süresi, eserin aleniyet tarihinden sonra 70 yıldır; meğer ki eser sahibi bu sürenin bitmesinden önce adını açıklamış bulunsun,

İlk eser sahibi tüzelkişi ise, koruma süresi aleniyet tarihinden itibaren 70 yıldır.

Madde 28 – (Mülga: 21/2/2001-4630/36 md.)

Madde 29 – (Mülga: 21/2/2001 - 4630/36 md.)

B) Tahditler:

I – Amme intizamı mülahazasiyle:

Madde 30 – Eser sahibine tanınan haklar, eserin ispatı maksadiyle mahkeme ve diğer resmi makamlar huzurunda ve alelitlak zabıta ve ceza işlerinde bir muameleye konu teşkil etmek üzere kullanılmasına mani değildir. Fotoğraflar, umumi emniyet mülahazasıyle veya adli maksatlar için sahibinin rızası alınmaksızın, resmi makamlar veya bunların emriyle başkaları tarafından her şekilde çoğaltılabılır ve yayılabilir.

Eserin herhangi bir suretle ticaret mevkiine konmasını, temsilini veya diğer şekillerde kullanılmasını meneden yahut müsaade veya kontrole bağlı tutan kamu hukuku hükümleri mahfuzdur.

II – Genel menfaat mülahazasıyle:

1. Mevzuat ve iştihatlar¹⁰

Madde 31 – Resmen yayımlanan veya ilan olunan kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, yönetmelik, tebliğ, genelge ve kazai kararlarının çoğaltıması, yayılması, işlenmesi veya herhangi bir suretle bunlardan faydalananma serbesttir.

2. Nutuklar:

Madde 32 – Büyük Millet Meclisinde ve diğer resmi meclis ve kongrelerde, mahkemelerde, umumi toplantılarda söylenen söz ve nutukların, haber ve malumat verme maksadiyle çoğaltıması, umumi mahallerde okunması veya radyo vasıtasıyla ve başka suretle yayımı serbesttir.

Hادisenin mahiyeti ve vaziyetin icabı gerektirmediği hallerde söz ve nutuk sahiplerinin adı zikredilebilir.

Bu söz ve nutukları birinci fıkarda zikredilenden başka bir maksatla çoğalmak veya diğer bir suretle yaymak eser sahibine aittir.

3. Temsil serbestisi:

Madde 33 – (Değişik: 21/2/2001 - 4630/17 md.)

Yayımlanmış bir eserin; tüm eğitim ve öğretim kurumlarında, yüzüze eğitim ve öğretim maksadiyla doğrudan veya dolaylı kâr amacı gütmeksızın temsili, eser sahibinin ve eserin adının mutat şekilde açıklanması şartıyla serbesttir.

4. Eğitim ve öğretim için seçme ve toplama eserler:

Madde 34 – (Değişik birinci fıkra: 7/6/1995 - 4110/13 md.) Yayımlanmış musiki,

¹⁰ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 24 üncü maddesiyle, bu maddede yer alan “tüzük” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı kararnamesi” şeklinde değiştirilmiştir.

ilim ve edebiyat eserlerinden ve alenileşmiş güzel sanat eserlerinden, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde iktibaslar yapılmak suretiyle, hal ve vaziyetinden eğitim ve öğretim gayesine tahsis edildiği anlaşılan seçme ve toplama eserler vücuda getirilmesi serbesttir. 2 nci maddenin üçüncü bendinde ve 4 üncü maddenin birinci fikrasının birinci ve beşinci bentlerinde gösterilen neviden eserler, ancak seçme ve toplama eserin münderecatını aydınlatmak üzere iktibas edilebilir. Ancak bu serbestlik,hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar verir veya eserden normal yararlanma ile çelişir şekilde kullanılamaz.

Münhasırın okullara mahsus olarak hazırlanan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onanan (okul-radyo) yayıntıları için de birinci fikra hükümleri uygulanır.

(Ek: 21/2/2001 - 4630/18 md.) Yayımlanmış musiki, ilim ve edebiyat eserlerinden ve alenileşmiş güzel sanat eserlerinden, iktibaslar yapılmak suretiyle eğitim ve öğretim gayesi dışında seçme ve toplama eserler vücuda getirilmesi ancak eser sahibinin izniyle mümkündür.

Bütün bu hallerde eser ve eser sahibinin adı mutat şekilde zikredilmek icap eder.

5. İktibas serbestisi:

Madde 35 – Bir eserden aşağıdaki hallerde iktibas yapılması caizdir:

1. Alenileşmiş bir eserin bazı cümle ve fikralarının müstakil bir ilim ve edebiyat eserine alınması;
2. Yayımlanmış bir bestenin en çok tema, motif, pasaj ve fikir nevinden parçalarının müstakil bir musiki eserine alınması;
3. Alenileşmiş güzel sanat eserlerinin ve yayımlanmış diğer eserlerin, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadiyle bir ilim eserine konulması;
4. Alenileşmiş güzel sanat eserlerinin ilmi konferans veya derserde, konuyu aydınlatmak için projeksiyon ve buna benzer vasıtalarla gösterilmesi.

İktibasin belli olacak şekilde yapılması lazımdır. İlim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir.

6. Gazete münderecatı:

Madde 36 – Basın Kanununun 15 inci maddesi hükmü mahfuz kalmak üzere basın veya radyo tarafından umuma yayılmış bulunan günlük havadisler ve haberler serbestçe iktibas olunabilir.

Gazete veya dergilerde çıkan içtimai, siyasi veya iktisadi günlük meselelere mütaallik makale ve fikraların iktibas hakkı sarahaten mahfuz tutulmamışsa aynen veya işlenmiş şekilde diğer gazete ve dergiler tarafından alınması ve radyo vasıtasıyla veya diğer bir suretle yayılması serbesttir. İktibas hakkı mahfuz tutulsa bile sözü geçen makale ve fikraların kısaltılarak basın özetleri şeklinde alınması, radyo vasıtasıyla veya diğer bir suretle yayılması caizdir.

Bütün bu hallerde, iktibas edilen gazete, dergi ve ajansın ve eğer bunlar da başka bir kaynaktan alınmışlarsa o kaynağın adı, tarih ve sayısından başka makale sahiplerinin adı, müstear adı veya alameti zikredilmek icabeder.

7. Haber:¹¹

Madde 37 – (Değişik: 21/2/2001 - 4630/19 md.)

Haber mahiyetinde olmak ve bilgilendirme kapsamını aşmamak kaydıyla, günlük hadiselere bağlı olarak fikir ve sanat eserlerinden bazı parçaların işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan vasıtalara alınması mümkündür. Bu şekilde alınmış parçaların çoğaltılması, yayılması, temsil edilmesi veya radyo ve televizyon gibi araçlarla yayınlanması serbesttir. Bu serbestlik, hak sahibinin hukuki menfaatlerine zarar verecek şekilde veya eserden normal yararlanmaya aykırı biçimde kullanılamaz.

III - Hususi menfaat mülahazasıyle:

1. Şahsan kullanma:

Madde 38 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/14 md.)

Bütün fikir ve sanat eserlerinin, (...)¹² kâr amacı güdümeksızın şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması mümkündür. Ancak, bu çoğaltma hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep olmadan zarar veremez ya da eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

(Mülga: 21/2/2001 - 4630/36 md.)

Sözleşmede belirleyici hükümlerinin yokluğu durumunda, hata düzeltme de dahil, bilgisayar programının düşünüldüğü amaca uygun kullanımı için gerekli olduğu durumda, bilgisayar programının onu hukuki yollardan edinen kişi tarafından çoğaltılması ve işlenmesi serbesttir.

Bilgisayar programını yasal yollardan edinen kişinin programı yüklemesi, çalıştırılması ve hataları düzeltmesi sözleşme ile önlenemez. Bilgisayar programının kullanımı için gerekli olduğu sürece, bilgisayar programını kullanma hakkına sahip kişinin bir adet yedekleme kopyası yapması sözleşme ile önlenemez.

Bilgisayar programının kullanım hakkına sahip kişinin yapmaya hak kazandığı bilgisayar programının yüklenmesi, görüntülenmesi, çalıştırılması, iletilmesi veya depolanması fiillerini ifa ettiği sırada, bilgisayar programının herhangi bir ögesi altında yatan düşünce ve ilkeleri belirlemek amacıyla, programın işleyişini gözlemlemesi, tetkik etmesi ve sınaması serbesttir.

Bağımsız yaratılmış bir bilgisayar programı ile diğer programların ara işlerliğini gerçekleştirmek üzere gerekli bilgileri elde etmek için, bilgisayar programının çoğaltılması ve işlenmesi anlamında kod'un çoğaltılmasının ve kod formunun çevirisinin de zorunlu olduğu

¹¹ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu madde başlığı “Roportaj” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

¹² 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu fikrada yer alan; “yayınlanma veya” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

durumlarda, bu fiillerin ifası aşağıdaki şartların karşılanması halinde serbesttir:

1. Bu fiillerin, ruhsat sahibi veya bir bilgisayar programının kopyasını kullanma hakkı sahibi diğer bir kişi tarafından veya onların adına bunu yapmaya yetkili kişi tarafından ifa edilmesi,

2. Araişlerliği gerçekleştirmek için gerekli bilginin, (1) numaralı bentte belirtilen kişilerin kullanımlarına sunulmaması,

3. Bu fiillerin, araişlerliği gerçekleştirmek için gereken program parçaları ile sınırlı olması.

Yukarıdaki fikra hükümleri, onun uygulanması ile elde edilen bilgilerin;

1. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araişlerliğini gerçekleştirmenin dışında diğer amaçlar için kullanılmasına,

2. Bağımsız yaratılmış bilgisayar programının araişlerliği için gerekli olduğu durumlar dışında başkalarına verilmesine,

3. İfade ediliş bakımından esastan benzer bir bilgisayar programının geliştirilmesi, üretilmesi veya pazarlanması veya fikri hakları ihlal eden herhangi diğer bir fil için kullanılmasına,

İzin vermez.

Altıncı ve Yedinci fikra hükümleri, programdan normal yararlanma ile çelişir veya hak sahibinin meşru yararlarına makul olmayan müdahale eder şekilde kullanılmasına izin verecek tarzda yorumlanamaz.

2. Bestekarlara tanınan haklar:

Madde 39 – (Mülga: 21/2/2001 -4630/36 md.)

3. Kopye ve teşhir:

Madde 40 – Umumi yollar, caddeler ve meydanlara, temelli kalmak üzere konulan güzel sanat eserlerini; resim, grafik, fotoğraf ve saire ile çoğaltma, yayma, umumi mahallerde projeksiyonla gösterme, radyo ve benzeri vasıtalarla yayılama caizdir. Bu salahiyet mimarlık eserlerinde yalnız dış şekle munhasırdır.

Üzerlerine, sahibi tarafından sarahaten menedici bir kayıt konulmuş olmadıkça güzel sanat eserleri, malikleri veya bunların muvafakatıyla başkaları tarafından umumi mahallerde teşhir edilebilir.

Açık artırma ile satılacak eserler umuma teşhir olunabilir. Umumi mahallerde teşhir edilen veya açık artırmaya konulan bir eseri sergi veya artırmayı tertip eden kimseler tarafından bu maksatlarla çıkarılacak katalog, kılavuz veya bunlara benzer matbualar vasıtasıyla çoğaltma ve yayma caizdir.

Bu hallerde, aksine yerleşmiş adet yoksa, eser sahibinin adının zikrinden vazgeçilebilir.

4. Umuma açık mahallerde eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanılması ve/veya iletilmesine ilişkin esaslar:¹³

Madde 41- (Değişik: 3/3/2004-5101/11 md.)

Girişi ücretli veya ücretsiz umuma açık mahaller; eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanım ve/veya iletimine ilişkin 52 nci maddeye uygun sözleşme yaparak hak sahiplerinden veya üyesi oldukları meslek birlüklerinden izin alır ve sözleşmelerde yazılı malî hak ödemelerini bu madde hükümlerine göre yaparlar.

Eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanan ve/veya iletken umuma açık mahaller; mahallin bulunduğu bölgenin özelliği, mahallin niteliği ve niceliği, fikrî mülkiyete konu eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların mahalde sunulan ürün veya hizmetin ayrılmaz bir parçası ve ürün veya hizmete katkısı olup olmadığı ve benzeri hususlar dikkate alınmak suretiyle sınıflandırılır veya sınıflandırma dışı bırakılır.

Faaliyet gösterdikleri sektörlerde; eser sahipleri ve/veya bağlantılı hak sahipleri meslek birlükleri, yapılan sınıflandırmaya bağlı olarak eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanımından ve/veya iletiminden kaynaklanan ödemelere ilişkin tarifeleri tespit ederler. Meslek birlükleri ile umuma açık mahaller arasındaki sözleşmeler, bu tarife bedelleri veya taraflarca yapılabilecek müzakereler sonucu belirlenecek bedeller üzerinden yapılır.

Tarifelere ilişkin sözleşmelerde takvim yılı esas alınır ve bu tarifeler takvim yılı başından itibaren geçerli olur.

Bu madde hükümlerinin uygulanmasını teminen:

1. Meslek birlükleri temsil ettikleri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile üyelerine ilişkin bilgileri, Bakanlığa bildirmek zorundadırlar. Bu bildirimler her üç ayda bir güncellenir ve Bakanlıkça oluşturulan ortak bir veri tabanı üzerinden ilgili taraflara açılır.

2. Eser sahipleri alanında kurulmuş meslek birlükleri veya bağlantılı hak sahipleri alanında kurulmuş meslek birlükleri veya aynı sektörlerde faaliyet gösteren meslek birlükleri, biraraya gelerek protokole bağlamak suretiyle ortak tarifeler belirleyebilirler. Ortak tarifeler protokole taraf meslek birlükleri açısından bağlayıcıdır.

Meslek birlükleri, tarifeler veya ortak tarifeleri her takvim yılının dokuzuncu ayında kullanıcıları temsil eden ve kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile Bakanlığa bildirirler ve kamuoyuna duyururlar. Umuma açık mahaller, müzakere ve sözleşme yapılmasına ilişkin verecekleri bağlayıcı nitelikteki yetki belgeleri ile üye oldukları meslek kuruluşları aracılığıyla da tarifeleri veya ortak tarifeleri müzakere edebilir ve sözleşme yapabilirler. Ancak, tarifelerin götürü usulde tespit edilmesi halinde umuma açık mahaller sadece meslek kuruluşları aracılığı ile müzakere edebilir ve sözleşme yapabilirler.

Onuncu ayda umuma açık mahaller veya meslek kuruluşları ile meslek birlükleri arasında tarifeler veya ortak tarifeler üzerinde uzlaşma sağlanamaması ve sözleşme

¹³ 3/3/2004 tarihli ve 5101 sayılı Kanunun 11inci maddesiyle bu madde başlığı “4. İşaret, ses ve/veya görüntü taşıyıcılarının umuma açık yerlerde kullanılması:” iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

yapılamaması halinde, en geç bu ayın sonuna kadar, meslek birlikleri ve/veya meslek kuruluşları tarafından bu tarifelerin Bakanlıkça oluşturulacak uzlaşturma komisyonunda müzakere edilmesi talep edilebilir.

Uzlaşturma komisyonu, taraflardan birinin talebi ve Bakanlığın uygun görmesi halinde, tarifeleri müzakere etmek üzere, Bakanlık tarafından talep tarihinden itibaren onbeş gün içinde oluşturulur. Komisyon Bakanlıktan bir, Rekabet Kurumundan iki temsilci ve ilgili meslek birlikleri ile kullanıcıları temsil eden meslek kuruluşlarının birer temsilcisinden oluşur. Bakanlık temsilcisi aynı zamanda komisyon başkanıdır. Aynı usulle, komisyon üye sayısı kadar yedek üye seçilir. Komisyonun sekretarya hizmetleri Bakanlık ilgili birimi tarafından yürütülür.

Komisyon, oluşturduğu tarihten itibaren onbeş gün içinde, raporunu hazırlayarak, Bakanlığa ve taraflara bildirir. Umuma açık mahaller ve meslek birlikleri, Komisyon raporunun açıklandığı tarihten itibaren onbeş gün içinde, meslek birliklerinin açıklamış oldukları tarifeleri veya müzakereler neticesinde mutabakata vardıkları tarifeleri sözleşmeye bağlayabilirler.

Meslek birliklerince belirlenen tarife veya ortak tarifeler üzerinden sözleşmenin yapılmaması halinde, taraflar yargı yoluna başvurabilirler. Yargılama sürecinde, bir önceki yıl sözleşme yapmış olan mahaller, ilgili meslek birlikleri aksini bildirmedikçe, dava konusu tarifenin 1/4'ünü dava sonuçlanıncaya kadar her üç ayda bir meslek birlikleri adına açılmış banka hesabına yatırmak suretiyle eser, icra, fonogram, yapım ve yayınıları kullanabilir ve/veya iletebilirler. Bir önceki yıl sözleşme yapmamış umuma açık mahaller ile ilk defa sözleşme yapacak umuma açık mahallerin bu fikrada öngörüldüğü şekilde eser, icra, fonogram, yapım ve yayınıları kullanabilmeleri ve/veya iletebilmeleri ise ilgili meslek birliklerinin iznine bağlıdır. Dava sonuçlanıncaya kadar bu şekilde ödenen miktar, mahkeme kararıyla tespit edilen tarife bedelinden mahsup edilir.

Tarifelerin tespit edilmesinde ve uzlaşmazlıkların hallinde, bu Kanunun 42/A maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan, tarife tespitine ilişkin esaslar dikkate alınır.

Mahallerde kullanılan ve/veya iletimi yapılan eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlar üzerinde hak sahibi olan gerçek veya tüzel kişiler, bunların kullanımına ve/veya iletimine ilişkin ödemelerin yapılmasını (...)¹⁴ yetki verdikleri meslek birlikleri aracılığı ile talep edebilirler. Sinema eserleri bakımından bu fikranın uygulanması zorunlu değildir.

Sınıflandırma, uzlaşturma komisyonuna başvuru halinde Bakanlıkça alınacak ücretler ve uzlaşturma komisyonunun çalışması ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir.

IV - Hükümete tanınan yetkiler:

¹⁴ Anayasa Mahkemesi'nin 24/3/2010 tarihli ve E.: 2007/33, K.:2010/48 sayılı Kararı ile bu fıkrada yer alan "ancak" ibaresi iptal edilmiştir.

1. Meslek birliklerinin kurulması:¹⁵

Madde 42 – (Değişik: 1/11/1983-2936/7 md.)

(Değişik birinci fıkra: 21/2/2001 - 4630/21 md.) Eser sahipleri ve eser sahiplerinin hakları ile bağlantılı hak sahipleri, **(Ek ibare: 3/3/2004-5101/12 md.)** ile bu Kanunun 52 nci maddesine uygun biçimde düzenlenmiş sözleşmelerle eser veya hak sahibinden malî hakları kullanma yetkilerini devralarak bu Kanunun 10 uncu maddesine göre ilim-edebiyat eserleri üzerindeki hakları kullanarak, süreli olmayan yayınıları çoğaltan ve yayanlar (...)¹⁶ üyelerinin ortak çıkarlarını korumak ve bu Kanun ile tanınmış hakların idaresini ve takibini, alınacak ücretlerin tahsilini ve hak sahiplerine dağıtımını sağlamak üzere, Cumhurbaşkanıça çıkarılan yönetmelik ve tip statülere uygun olarak tespit edilecek alanlarda birden fazla meslek birliği kurabilirler. Eser sahipleri veya icracı sanatçılar bakımından zorunlu organlarının asıl üye sayısının dört katı kadar (...)¹⁷; yapımcılar veya radyo-televizyon kuruluşları bakımından bu organların asıl üye sayısının iki katı kadar üye olma niteliklerini taşıyan gerçek veya tüzel kişiler meslek birliği olarak faaliyet gösterebilmek için izin almak üzere Bakanlığa başvurmak zorundadırlar. Meslek birlikleri bu izni aldıktan sonra kuruldukları alanda faaliyet gösterirler.

(Değişik: 21/2/2001 - 4630/21 md.) Aynı alanda, başka bir meslek birliğinin kurulabilmesi için, yukarıda zikredilen kurucu üye sayılarından az olmamak kaydıyla o alanda kurulmuş en fazla üyesi olan meslek birliğinin üye tam sayısının 1/3'ü kadar üye olma niteliklerini taşıyan gerçek veya tüzel kişiler faaliyet izni almak üzere Bakanlığa başvururlar. Bakanlığın bu başvuruyu uygun bularak izin vermesi halinde faaliyet gösterirler. Her birlik ihtiyaçlar doğrultusunda şubeler açarak çalışabilir. Aynı alanda kurulmuş en az iki meslek birliği, Cumhurbaşkanıça çıkarılan yönetmelik ve tip statülerin belirlendiği usul ve esaslar çerçevesinde federasyon kurabilir. Aynı alanda birden fazla federasyon kurulamaz.

Meslek birlikleri ve federasyon özel hukuka tabi tüzelüşülerdir. Üyeleri sermaye koymak, kar ve zarara, hukuki mesuliyete istirak etmekle yükümlü tutulamazlar.

Meslek birliklerinin ve federasyonun tip statülerinde genel kurulu, yönetim kurulu, denetleme kurulu, teknik - bilim kurulu ve haysiyet kurulu mecburi organ olarak düzenlenir. Bu birliklerin ve federasyonun kurulması, kontrolü; denetlenmesi ile ilk genel kurullarını toplayabilmeleri için gerekli en az üye sayısı, diğer ihtiyacı organları, kurullarının teşekkül

¹⁵ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 24 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "Kültür Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanan tüzük" ibaresi "Cumhurbaşkanıça çıkarılan yönetmelik" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "Bakanlıkça hazırlanan tüzük" ibaresi "Cumhurbaşkanıça çıkarılan yönetmelik" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁶ 3/3/2004 tarihli ve 5101 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle bu fıkradada yer alan "ile bu Kanunun 52 nci maddesine uygun biçimde düzenlenmiş sözleşmelerle eser veya hak sahibinden malî hakları kullanma yetkilerini devralarak bu Kanunun 10 uncu maddesine göre ilim-edebiyat eserleri üzerindeki hakları kullanarak, süreli olmayan yayınıları çoğaltan ve yayanlar" ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

¹⁷ 3/3/2004 tarihli ve 5101 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle bu fıkradada yer alan "gerçek kişiler" ibaresi madde metninden çıkartılmıştır.

tarzı, üye sayısı ve görevleri üyeliğe girme, çıkışma ve çıkarılma şartları, şubelerini kurabilecekleri bölgelerin tespiti, yurt içi ve yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri ile olan ilişkileri, bu ilişkilerdeki hak ve yetkileri, üyeleriyle olan mali ilişkileri, elde edilen telif ücreti ve tazminatların dağıtımını ve diğer usul ve esaslara ilişkin hususlar; Cumhurbaşkanıça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.¹⁸

4/10/1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanununun 21inci maddesinin ikinci fıkrası, 30, 37, 40, 42, 43, 44, 45, 48, 65, 66, 67, 68, 69, 70 ve 90inci maddeleri, bu maddeye göre kurulacak meslek birlikleri ve federasyon için de ceza hükümleriyle birlikte uygulanır.

(Değişik: 21/2/2001 - 4630/21 md.) Eser sahipleri ile bağlantılı hak sahiplerinin bu Kanunla tanınmış hakları, ülke içinde bu maddeye göre kurulan meslek birlikleri dışında; başka bir-lik, dernek ve benzeri kuruluşlar tarafından takip edilemez. Bu maddede geçen üyelik, kurucu üye sayısı ve üye tam sayısı gibi hususlar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulmuş olan meslek birlikleri için de aranır. Bütün meslek birlikleri Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde bu maddede getirilen esaslara uygun hale gelmek mecburiyetindedirler. Bu süre içinde bu şartı yerine getirmeyen meslek birlikleri altı ay sonunda kendiliğinden dağılmış sayılır.

2. Meslek birliklerinin yükümlülükleri ve tarife tespitine ilişkin esaslar:

Madde 42/A- (Ek: 3/3/2004-5101/13 md.)

Bu Kanunun 42nci maddesinde öngörülen amaçlarla hakların idaresini sağlamak üzere kurulan meslek birlikleri;

1. Temsil ettiğleri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile üyelerine ilişkin tüm bilgileri Bakanlığa bildirmek ve ilgili kişilere açık bu bildirimi her üç ayda bir güncellemekle,
2. Üyesi olan hak sahiplerinin faaliyetlerinden kaynaklanan haklarının idaresini hakkaniyete uygun koşullarda sağlamakla,
3. Üyelerinin haklarının idaresine ilişkin faaliyetlerinden elde ettiğleri gelirleri, dağıtım plânlarına uygun olarak hak sahiplerine dağıtmakla,
4. Yazılı talepte bulunan ilgili kişilere, temsil ettiğleri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile ilgili bilgileri vermekle,
5. Sözleşme yapılrken idare ettiğleri haklara ilişkin olarak hakkaniyete uygun davranışmakla, kendi maddî ve/veya manevî menfaatleri bakımından gerekli gördükleri indirim veya ödeme kolaylıklarını sağlamakla,
6. Sözleşme yapılabilmesi için idaresini sağladıkları haklara ilişkin ücret tarifelerini süresinde belirlemek ve belirlenen tarifeleri ve bu tarifelerdeki her türlü değişikliği süresinde duyurmakla,
7. Hesaplarını yeminli malî müşavirlere onaylatmakla,

¹⁸ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 24inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "ilgili kuruluşların görüşleri alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığıca hazırlanacak tütükle" ibaresi "Cumhurbaşkanıça çıkarılan yönetmelikle" şeklinde değiştirilmiştir.

Yükümlüdürler.

Yukarıdaki fikranın radyo-televizyon kuruluşlarının yayınları bakımından uygulanmasında Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kayıtları esas alınır.

Tarifelerin tespit edilmesinde; tarifelerin uluslararası uygulamaların ülkenin ekonomik ve toplumsal koşullarına uyarlanabilirliği göz önünde bulundurularak makul seviyede belirlenmesi ile teknolojik alandaki değişimlerin yanı sıra eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların yaratıldığı ve kullanıldığı sektörlerin yapısını tahrif edici, üretimi ve kullanımı engelleyici ve genel kabul görmüş uygulamalara zarar verici bir etki yaratılmaması, rekabeti bozucu şartlar oluşturulmaması, yapılan sınıflandırma, ilgili sektörlerdeki ürün fiyatları ve bu sektörlerin gayrisafi millî hâsiladaki payı, eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanım ve/veya iletim sıklığı, birim fiyat veya götürü usulü ödeme, ödeme plânı ve benzeri hususlar esas alınır.

Aynı alanda ve/veya sektörde faaliyet gösteren birlikler, tarife tespitinde, sözleşme yapılmasında ve bu Kanunun uygulanması ile ilgili diğer iş ve işlemlerde birlikte hareket edebilirler.

Ortak tarife yapılmış olması halinde, aynı alanda faaliyet gösteren meslek birlikleri, tarifelere esas olmak üzere her takvim yılının başında, alandaki temsil kabiliyetleri ile temsil ettileri eser, icra, fonogram, yapım ve yayılara ilişkin kullanım oranlarını tespit ederek Bakanlığa bildirmek zorundadırlar. Bu oranların tespitinde anlaşma sağlanamaması ve/veya bu oranların Bakanlığa bildirilmemesi halinde, Bakanlıkça oluşturulacak bir komisyon bu tespiti yapar. Bu tespit yapılmaya kadar, sözleşme yapmış kullanıcılar, ödemeleri gereken meblağı, Bakanlığın talebi üzerine mahkemece belirlenmiş tevdi mahalline yatırırlar. Burada toplanan meblağ, komisyon çalışma giderleri mahsup edildikten sonra, ilgili meslek birlikleri arasında, komisyonca tespit edilen orana ya da herhangi bir aşamada, birliklerin aralarında anlaşmaları halinde, mutabakata vardıkları kullanım oranına göre paylaştırılır. Komisyon Bakanlık, Rekabet Kurumu ve ilgili meslek birliklerini temsilen birer kişiden oluşur. Bakanlık temsilcisi aynı zamanda komisyon başkanıdır. Komisyon kararlarına yargı yolu açık olup, görevli mahkeme ilgili ihtisas mahkemesidir.

Bu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde yapılması gereken bildirimlere ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmediği belirlenen meslek birliklerinin dağıtıma ilişkin hesabına Bakanlıkça, mahkemeden yükümlülüklerini yerine getirinceye kadar tedbir konulması istenebilir.

Meslek birliğine üye eser veya bağlantılı hak sahiplerinin alenileşmiş veya yayımlanmış tüm eser, icra, fonogram, yapım ve yayılmasına ilişkin haklarının takibi meslek birliğine verilecek yetki belgesine göre yapılır. Yetki belgesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

3. Meslek birliklerinin denetimi:

Madde 42/B- (Ek: 3/3/2004-5101/13 md.)

Meslek birlikleri, idarî ve malî açıdan Bakanlığın denetimine tâbidir. Bakanlık, meslek birliklerinin bu Kanunla belirlenmiş görev ve yükümlülükleri yerine getirip getirmediklerini her zaman kendisi denetleyebileceği gibi bu denetimin bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırılmasını meslek birliklerinden de isteyebilir. Bu kuruluşlarca yapılan denetimlere ilişkin raporların bir örneği Bakanlığa gönderilir.

Denetimler sırasında, denetim yapmakla görevlendirilenler tarafından istenecek her türlü defter, belge ve bilgilerin ibraz edilmesi veya verilmesi, kasa veya veznenin kontrol ettirilmesi, yönetim yerleri, şubeler ve eklentilerine girme gibi taleplerin yerine getirilmesi zorunludur.

Meslek birlikleri tarafından;

1. Bu Kanunun 42 ve 42/A maddeleri ile bu maddede belirlenen görev ve yükümlülüklerin yerine getirilmediği,
2. Sözleşmeliye uygun tahsilat veya dağıtımın yapılmadığı ya da yanlış ve haksız dağıtım yapıldığı,
3. Tarifelerin bu Kanunun 42/A maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenen esaslara göre düzenlenmediği,

Tespit edildiği takdirde, bu birlikler Bakanlıkça yazılı olarak bir defa uyarılır, uyarının tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde kusurun giderilmemesi halinde, meslek birliği ikinci kez uyarılır.

Yukarıdaki fikrada bahsi geçen kusurların ikinci uyarıyı takip eden otuz gün içinde de giderilmemesi veya yapılan denetimlerde, birlik kayıtlarında ve diğer iş ve işlemlerinde mevzuata aykırılık tespit edilmesi halinde, Bakanlık en geç üç ay içinde olağanüstü genel kurul yapmak üzere üyeleri davet eder. Olağanüstü genel kurul yapılincaya kadar, birliğin iş ve işlemlerinde suiistimali görülenler tediye edilir, Bakanlıkça yerine atama yapılır veya sırası gelen yedek üye görevde çağrılr.

Bu Kanunun 42 ve 42/A maddeleri ile bu madde hükümleri, 42 nci madde çerçevesinde kurulacak federasyonlar için de uygulanır.

4. Eser, icra, fonogram ve yapımların yayına alınmasına ve/veya iletilemesine ilişkin esaslar:¹⁹

Madde 43 - (Değişik: 3/3/2004-5101/ 14 md.)

Radyo-televizyon kuruluşları, uydu ve kablolu yayın kuruluşları ile mevcut veya ileride bulunacak teknik imkânlardan yararlanarak yayın ve/veya iletim yapacak kuruluşlar, yayınlarında yararlanacakları opera, bale, tiyatro ve benzeri sahneye konmuş eserlerle ilgili olarak hak sahiplerinden önceden izin almak zorundadırlar.

Bu kuruluşlar sahneye konmuş eserler dışında kalan eser, icra, fonogram ve yapımlar

¹⁹ 3/3/2004 tarihli ve 5101 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu madde başlığı “2. Radyo-televizyon gibi araçlarla yayınlanan ve/veya iletilen fikir ve sanat eserlerine ilişkin ödemeler” iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

icin ilgili alan meslek birlikleri ile 52 nci maddeye uygun sözleşme yaparak izin almak, söz konusu yayın ve/veya iletimlere ilişkin ödemeleri bu birliklere yapmak ve kullandıkları eser, icra, fonogram ve yapımlara ilişkin listeleri bu birliklere bildirmek zorundadırlar.

3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun çerçevesinde faaliyet gösteren radyo-televizyon kuruluşları Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından, anılan Kanun dışında kalan ve yayın ve/veya iletim yapan diğer kuruluşlar ise Bakanlık tarafından sınıflandırılır.

Faaliyet gösterdikleri sektörlerde eser sahipleri ve/veya bağlantılı hak sahipleri meslek birlikleri, yapılan sınıflandırmaya bağlı olarak eser, icra, fonogram ve yapımların yayın ve/veya iletiminden kaynaklanan ödemelere ilişkin tarifeleri tespit ederler. Meslek birlikleri ile kuruluşlar arasındaki sözleşmeler, bu tarife bedelleri veya taraflarca yapılan müzakereler sonucu belirlenecek bedeller üzerinden yapılır.

Meslek birlerinin temsil ettileri eser, icra, fonogram ve yapımlar ile üyelerine ilişkin bildirim zorunluluğu, tarifelerin belirlenmesi, duyurulması, müzakere edilmesi, sözleşme yapılması, uzlaşmazlıkların halli ve diğer hususlarda bu Kanunun 41 inci maddesinin dört ilâ on üçüncü fikraları uygulanır. Ancak yayın ve/veya iletim yapan kuruluşlar bakımından 41 inci maddenin altıncı fikrasının son cümlesinin uygulanması zorunlu değildir.

Ayrıca, 41 inci maddenin 10 uncu fikrasının uygulanması bakımından, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, yayınlarında yer verdiği eser, icra, fonogram ve yapımları her üç ayda bir meslek birliklerince belirlenen yıllık tarifenin 1/4'ünü yatırmak suretiyle kullanabilir.

5. Fikir ve sanat eserlerinin işaretlenmesi:²⁰

Madde 44 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/18 md.)

(Değişik birinci fikra: 3/3/2004-5101/15 md.) Fikrî mülkiyet haklarının korunması ve etkin bir şekilde takibinin sağlanması amacıyla, sadece süreli yayınlar basan yerler dışında, fikir ve sanat eserlerinin tespit edilmesi ve çoğaltımasına ilişkin materyalleri üreten ve/veya bu materyallerin dolum, çoğaltım ve satışını yapan veya herhangi bir şekilde yayan ve umuma arz eden yerler, Bakanlıkça ücret mukabili sertifikalandırılır. Bakanlıkça belirlenen yerler, Bakanlıkça onaylanmış bir yazılım ile Bakanlıkça belirlenecek kriterlere uygun bir donanımı bulundurmak, gerekli alt yapıyı oluşturmak ve gerçekleştirdikleri işlemleri her takvim yılı itibarıyla Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu yerler ve malî hak sahipleri ayrıca, Bakanlıkça gerekli görülecek işaret ve seri numaraları ile uluslararası standartlara uygun kodları, taşıyıcı materyaller üzerinde bulundurmakla müştereken yükümlüdürler.²¹

(Değişik ikinci fikra: 21/2/2001 - 4630/23 md.) Her türlü boş video kaseti, ses kaseti,

²⁰ 3/3/2004 tarihli ve 5101 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu madde başlığının numarası yeniden teselsül ettirilmiştir.

²¹ 28/12/2006 tarihli ve 5571 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle, bu fikranın birinci cümlesiinde yer alan “amaciyla,” ibaresinden sonra gelmek üzere “sadece süreli yayınlar basan yerler dışında,” ibaresi eklenmiştir.

bilgisayar disketi, CD, DVD gibi taşıyıcı materyaller ile, fikir ve sanat eserlerinin çoğaltımasına yarayan her türlü teknik cihazı ticari amaçlı imal veya ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, imalat veya ithalat bedeli üzerinden yüzde üçü geçmemek üzere Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenecek orandaki miktarı keserek, ay içinde topladıkları meblağı, sonraki ayın en geç yarısına kadar Kültür Bakanlığı adına bir ulusal bankada açılacak özel hesaba yaturmakla yükümlüdürler. (**Ek cümle: 14/7/2004-5217/17 md.**) Özel hesapta toplanan bu tutarların dörtte biri Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına aktarılır ve bütçeye gelir kaydedilir.²²

(Değişik üçüncü fıkra: 14/7/2004-5217/17 md.) Bu hesapta kalan miktarlar fıkı mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ile kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kullanılır. Bu hesapta kalan miktarın dağıtıımı ve kullanımına ilişkin usul ve esaslar Kültür ve Turizm Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir. Yurt içindeki ve yurt dışındaki kültür mirasının korunmasına yönelik faaliyetler için Bakanlık bütçesine gerekli ödenek konulur.

(Değişik son fıkra: 3/3/2004-5101/15 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ile alınacak ücretler Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

6. Güzel sanat eserlerinin satış bedellerinden pay verilmesi: ²³²⁴

Madde 45 – (Değişik birinci fıkra: 3/3/2004-5101/16 md.) Mimarî eserler hariç olmak üzere, bu Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan güzel sanat eserlerinin asılları ile eser sahibinin kendisinin sınırlı sayıda meydana getirdiği veya eser sahibinin kontrolünde ve izniyle meydana getirilmiş ve eser sahibi tarafından imzalanmış veya başka bir şekilde işaretlenmiş olmaları nedeniyle özgün eser olduğu kabul edilen kopyaları, 2 nci maddenin (1) numaralı bendinde ve 3 üncü maddede sayılıp da yazarlarla bestecilerin el yazısıyla yazılmış eserlerinin asıllarından biri, eser sahibi veya mirasçıları tarafından bir defa satıldıktan sonra, koruma süresi içinde, bir sergide veya açık artırmada yahut bu gibi eşayı satan bir mağazada veya başka şekillerde satış konusu olarak el değiştirdikçe, bu satış bedeli ile bir önceki satış bedeli arasında açık bir nispetsizlik bulunması halinde, her satışta, satışı gerçekleştiren gerçek veya tüzel kişi, bedel farkından müناسip bir payı eser sahibine, o ölmüşse miras hükümlerine göre ikinci dereceye kadar (ve bu derece dahil) yasal mirasçularına ve eşine, bunlar da yoksa ilgili alan meslek birliğine Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ödemekle yükümlüdür.

²² 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 24 üncü maddesiyle, bu fıkradada yer alan ““Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

²³ 3/3/2004 tarihli ve 5101 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu madde başlığının numarası yeniden teselsül ettirilmiştir.

²⁴ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 24 üncü maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir kararname ile” ibaresi “Cumhurbaşkanı kararıyla” ve ikinci fıkrasında yer alan “Kararnamede” ibaresi “Kararda” şeklinde ve aynı fıkranın (2) numaralı bendinde yer alan “kararnamede” ibaresi “kararda” şeklinde değiştirilmiştir.

Kararda:

1. Bedel farkının yüzde onunu geçmemek şartıyla farkın nispetine göre tesbit edilecek bir pay tarifesi;
2. Bedeli kararda tesbit edilecek miktarı aşmamış satışların pay vermek borçundan muaf tutulacağı;
3. Eser nevileri itibarıyle mesleki birliğin hangi kolunun ilgili sayılabileceği; gösterilir.

Satışın vukubulduğu müessese sahibi satıcı ile birlikte müteselsilen mesuldür.

Cebri satış hallerinde pay ancak diğer alacaklar tamamen ödedikten sonra ödenir.

Pay verme borcunun zamanaşımı, bu borcun doğumunu intaç eden satıştan itibaren beş yıldır.

7. Devletin faydalananma salahiyeti:²⁵

Madde 46 – (Değişik: 1/11/1983 - 2936/10 md.)

Çoğaltma ve yayımı eser sahibi tarafından açıkça men edilmemiş olan ve umumi kütüphane, müze ve benzeri müesseselerde saklı bulunan henüz yayımlanmamış veya alenileşmemiş eserler, mali haklarla ilgili koruma süresi dolmuş olmak şartıyla, bulunduğu kamu kurum ve kuruluşuna ait olur. Bunlardan kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel vesair amaçla yararlanmak isteyen kişi ve kuruluşların izin alacakları merci ve bunlardan alınacak ücretlerle bu ücretlerin hangi kültürel gayelerde sarfedileceği ve diğer hususlar, Cumhurbaşkanıca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.²⁶

8. Kamuya maletme:²⁵²⁷

Madde 47 – (Değişik: 10/9/2014 - 6552/87 md.)

(İptal birinci cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 14/5/2015 tarihli ve E.: 2014/177, K.: 2015/49 sayılı Kararı ile.) Bu hususta karar verilebilmesi için eserin, Türkiye'de veya Türkiye dışında Türk vatandaşları tarafından vücuda getirilmiş olması gereklidir. ⁽⁴⁾

Cumhurbaşkanı kararında;

1. Eser ve sahibinin adı,
2. Hakları kullanacak makam veya müessese,
3. Hak sahiplerine, talep üzerine ödenecek bedelin nasıl belirleneceği ve bu bedelin hangi kurum tarafından ödeneceği,

²⁵ 3/3/2004 tarihli ve 5101 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu madde başlıklarının numaraları teselsül ettirilmiştir.

²⁶ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 24 üncü maddesiyle, bu fikrada yer alan "ilgili kuruluşların görüşü alındıktan sonra Kültür ve Turizm Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle" ibaresi "Cumhurbaşkanıca çıkarılan yönetmelikle" şeklinde değiştirilmiştir.

²⁷ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 24 üncü maddesiyle, bu maddenin ikinci ve üçüncü fikralarında yer alan "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

4. Eserden gelir elde edilmesi hâlinde bu gelirin hangi gayelere tahsis edileceği, yazılır.

Cumhurbaşkanı kararında belirtilen eserin, topluma ulaşması sağlanacak şekilde yayımılanması zorunludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sözleşme ve Tasarruflar

A) Hayatta vaki tasarruflar:

I – Aslı iktisap:

Madde 48 – Eser sahibi veya mirasçıları kendilerine kanunen tanınan mali hakları süre, yer ve muhteva itibariyle mahdut veya gayrimahdut, karşılıklı veya karşılıksız olarak başkalarına devredebilirler.

Mali hakları sadece kullanma salahiyeti de diğer bir kimseye bırakılabilir. (Ruhsat).

Yukardaki fikralarda sayılan tasarruf muameleleri henüz vücuda getirilmemiş veya tamamlanacak olan bir esere taallük etmekte ise batıldı.

II – Devren iktisap:

Madde 49 – Eser sahibi veya mirasçılarından mali bir hak veya böyle bir hakkı kullanma ruhsatını iktisap etmiş olan bir kimse, ancak bunların yazılı muvafakatıyla bu hakkı veya kullanma ruhsatını diğer birine devredebilir.

İşleme hakkının devrinde, devren iktisap eden kimse hakkında da eser sahibi veya mirasçılarının aynı suretle muvafakatı şarttır.

III – Sözleşmeler:

1. Vücuda getirilecek eserler:

Madde 50 – 48 ve 49 uncu maddelerde sayılan tasarruf muamelelerine dair taahhütler, eser henüz vücuda getirilmeden önce yapılmış olsa dahi muteberdir.

Eser sahibinin ilerde vücuda getireceği eserlerin bütününe veya muayyen bir nevi'ne taallük eden bu kabil taahhütleri taraflardan her biri, ihbar tarihinden bir yıl sonra hükmü ifade etmek üzere feshedebilir.

Eser tamamlanmadan önce, eser sahibi ölür veya tamamlama kabiliyetini zayıf eder, yahut kusuru olmaksızın eserin tamamlanması imkansız hale gelirse zikri geçen taahhütler kendiliğinden münfesih olur. Diğer tarafın iflas etmesi veya sözleşme uyarınca devraldığı mali hakları kullanmaktan aciz duruma düşmesi yahut kusuru olmaksızın kullanmanın imkansız hale gelmesi hallerinde de aynı hükmü caridir.

2. İlerideki faydalananma imkanları:

Madde 51 – İleride çıkarılacak mevzuatın eser sahibine tanımı muhtemel mali

hakların devrine veya bunların başkaları tarafından kullanılmasına mütaallik sözleşmeler batıldı.

İleride çıkarılacak mevzuatla mali hakların şümülünün genişletilmesi veya koruma süresinin uzatılmasından doğacak salahiyetlerden vazgeçmeyi yahut bunların devrini ihtiva eden sözleşmeler hakkında aynı huküm caridir.

IV – Şekil:

Madde 52 – Mali haklara dair sözleşme ve tasarrufların yazılı olması ve konuları olan hakların ayrı ayrı gösterilmesi şarttır.

V – Tekeffüll:

1. Hakkın mevcut olmaması:

Madde 53 – Mali bir hakkı başkasına devreden veya kullanma ruhsatını veren kimse, iktisap edene karşı hakkın mevcudiyetini Borçlar Kanununun 169 ve 171 inci maddeleri hükmünce zamindir.

Haksız fiillerden ve sebepsiz mal iktisabından doğan talepler mahfuzdur.

2. Salahiyetin mevcut olmaması:

Madde 54 – Mali bir hakkı yahut kullanma ruhsatını devre salahiyetli olmayan kimseden iktisap eden, hüsnüniyet sahibi olsa bile himaye görmez.

Salahiyeti olmaksızın mali bir hakkı başkasına devreden veya kullanma ruhsatını veren kimse; salahiyeti bulunmadığına diğer tarafın vakif olduğunu veya vakif olması lazımgeldiğini ispat etmedikçe tasarrufun hükümsüz kalmasından doğan zararı tazminle mükelleftir. Kusur halinde mahkeme; hakkaniyet gerektiriyorsa daha geniş bir tazminata hükmedebilir.

Haksız fiillerden ve sebepsiz mal iktisabından doğan talepler mahfuzdur.

VI – Yorum kaideleri:

1. Şümül:

Madde 55 – Aksi kararlaştırılmış olmadıkça mali bir hakkın devri veya bir ruhsatın verilmesi eserin tercüme veya sair işlenmelerine şamil değildir.

2. Ruhsat:

Madde 56 – Ruhsat; mali hak sahibinin başkalarına da aynı ruhsatı vermesine mani değilse (basit ruhsat), yalnız bir kimseye mahsus olduğu takdirde (tam ruhsat) tır.

Kanun veya sözleşmeden aksi anlaşılmadıkça her ruhsat basit sayılır.

Basit ruhsatlar hakkında hasılat kirasına, tam ruhsatlar hakkında intifa hakkına dair hükümler uygulanır.

3.Mülkiyetin intikali:

Madde 57 – Asıl veya çoğaltılmış nüshalar üzerindeki mülkiyet hakkının devri, aksi kararlaştırılmış olmadıkça, fikri hakların devrini ihtiva etmez.

Bir güzel sanat eseri üzerinde çoğaltma hakkını haiz olan bir kimseden kalıp ve sair çoğaltma aletlerinin zilyedliğini iktisap eden kimse, aksi kararlaştırılmamışsa, çoğaltma hakkını da iktisap etmiş sayılır.

(Mülga: 21/2/2001 - 4630/36 md.)

VII – Cayma hakkı:

Madde 58 – Mali bir hak veya ruhsat iktisap eden kimse, kararlaştırılan süre içinde ve eğer bir süre tayin edilmemişse icabı hale göre münasip bir zaman içinde hak ve salahiyetlerden gereği gibi faydalananmaz ve bu yüzden eser sahibinin menfaatleri esaslı surette ihlal edilirse eser sahibi sözleşmeden cayabilir.

Cayma hakkını kullanmak istiyen eser sahibi sözleşmedeki hakların kullanılması için noter vasıtasıyla diğer tarafa münasip bir mehil vermeye mecburdur. Hakkın kullanılması, iktisap eden kimse için imkansız olur veya tarafından reddedilir yahut bir mehil verilmesi halinde eser sahibinin menfaatleri esaslı surette tehlikeye düşmekte ise mehil tayinine lüzum yoktur.

Verilen mehil neticesiz geçerse veya mehil tayinine lüzum yoksa noter vasıtasıyla yapılacak ihbar ile cayma tamam olur. Cayma ihbarının tebliğinden itibaren 4 hafta geçmişten sonra caymaya karşı itiraz davası açılamaz.

İktisap edenin mali hakkı kullanmamakta kusuru yoksa veya eser sahibinin kusuru daha ağır ise hakkaniyet gerektiği hallerde iktisap eden, münasip bir tazminat istiyebilir.

Cayma hakkından önceden vazgeçme caiz olmadığı gibi bu hakkın dermeyanını iki yıldan fazla bir süre için meneden takyitler de hükümsüzdür.

VIII – Hakkın eser sahibine avdeti:

Madde 59 – Eser sahibi veya mirasçıları mali bir hakkı muayyen bir gaye zımnında yahut muayyen bir süre için devretmişlerse gayenin ortadan kalkması veya sürenin geçmesiyle ilgili hak, sahibine avdet eder. Bu hükmü, başkasına devrine sözleşme ile müsaade edilmemiş olan mali bir hakkı iktisap eden kimsenin ölümü yahut iflası halinde cari değildir; meğer ki, işin mahiyeti icabı, hakkın kullanılması, iktisap edenin şahsına bağlı bulunsun.

Muayyen bir gaye zımnında veya muayyen bir süre için verilen ruhsatlar birinci fíkrada sayılan hallerde son bulur.

B) Vazgeçme:

Madde 60 – Eser sahibi yahut mirasçıları, kendilerine kanunen tanınan mali haklardan, önceden vakı tasarruflarını ihlal etmemek şartıyla, bir resmi senet tanzimi ve bu hususun Resmi Gazete'de ilanı suretiyle vazgeçebilirler.

Vazgeçme, ilan tarihinden başlıyarak koruma süresinin bitmesi halindeki hukuki neticeleri doğurur.

C) Haciz ve rehin:

I – Caiz olmayan haller:

Madde 61 – İcra ve İflas Kanununun 24 ve 30 uncu maddelerinin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla:

1. Eser sahibinin veya mirasçılardan birinin mülkiyeti altında bulunan henüz alenileşmemiş bir eserin müsvedde veya asılları;
2. Sinema eserleri hariç olmak üzere birinci bentte zikredilen eserler üzerindeki mali haklar;
3. Eser sahibinin, mali haklara dair hukuki muamelelerden doğan paradan gayri alacakları;

Kanuni veya akdi bir rehin hakkının, cebri icranın veya hapis hakkının konusu olamaz.

II – Caiz olan haller:

Madde 62 – Aşağıdaki hükümler dairesinde:

1. Alenileşmiş bir eserin müsveddesi veya aslı;
2. Yayımlanmış bir eserin çoğaltılmış nüshaları;
3. Eser sahibinin korunmaya layık olan manevi menfaatlerini ihlal etmemek şartıyla alenileşmiş bir eser üzerindeki mali hakları;
4. Eser sahibinin mali haklara dair hukuki muamelelerden doğan para alacakları;

Kanuni veya akdi bir rehin hakkının, cebri icranın yahut hapis hakkının konusunu teşkil edebilir.

Birinci fikrada sayılan konulara dair rehin sözleşmesinin muteber olması için yazılı şekilde yapılması lazımdır. Sözleşmede rehin olarak verilenler ayrı ayrı gösterilmelidir.

Güzel sanat eserlerine ait kalıplar ve sair çoğaltma vasıtaları, birinci fikranın üçüncü bendinde yazılı mali haklar üzerinde cebri icra tatbiki için lüzumlu görüldüğü nispette zilyed olan kimselerden geçici olarak alınabilir.

Mimarlık eserleri hariç olmak üzere güzel sanat eserlerinin asılları ve eser sahibine yahut mirasçılara ait musiki, ilim ve edebiyat eserlerinin müsveddeleri, birinci fikranın üçüncü bendinde yazılı mali haklar üzerinde cebri icra tatbiki için lüzumlu görüldüğü nispette zilyed olan kimselerden geçici olarak alınabilir.

Ç) Miras:

I – Genel olarak:

Madde 63 – Bu Kanunun tanıdığı mali haklar miras yolu ile intikal eder.

Mali haklar üzerinde ölüme bağlı tasarruflar yapılması caizdir.

II – Müşterek eser sahiplerinden birinin ölümü:

Madde 64 – Eseri birlikte vücuda getirenlerden biri, eserin tamamlanmasından yahut alenileşmesinden önce ölüse hissesi, diğerleri arasında taksime uğrar. Bunlar, ölenin mirasçılara münasip bir bedel ödemekle mükelleftirler. Miktar üzerinde uzlaşamazlarsa bunu mahkeme tayin eder.

Eseri birlikte vücuda getirenlerden biri eserin alenileşmesinden sonra ölüse diğerleri, ölenin mirasçılarıyla birliği devam ettirip ettirmemekte serbesttirler.

Devama karar vermeleri halinde, sağ kalan eser sahipleri mirasçılardan birliğe karşı haklarının kullanılması hususunda bir temsilci tayinini talep edebilirler.

Devama karar verilmemiği takdirde birinci fıkra hükümleri uygulanır.

III – Mirasçıların birden fazla oluşu:

Madde 65 – Eser sahibinin terekesinde bu kanunun tanıdığı mali haklar mevcut olup Medeni Kanunun 581inci maddesi uyarınca bir temsilci tayin edilmişse, temsilci, bu haklar üzerinde yapacağı muameleler için mirasçıların kararını almaya mecburdur.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Hukuk ve Ceza Davaları**

A) Hukuk davaları:

I – Tecavüzün ref'i davası:

1. Genel olarak:

Madde 66 – Manevi ve mali hakları tecavüze uğriyan kimse tecavüz edene karşı tecavüzün ref'ini dava edebilir.

Tecavüz, hizmetlerini ifa ettikleri sırada bir işletmenin temsilcisi veya müstahdemleri tarafından yapılmışsa işletme sahibi hakkında da dava açılabilir.

Tecavüz edenin veya ikinci fıkradan yazılı kimselerin kusuru şart değildir.

Mahkeme, eser sahibinin manevi ve mali haklarını, tecavüzün şümülünu, kusurun olup olmadığını, varsa ağırlığını ve tecavüzün ref'i halinde tecavüz edenin düçar olması muhtemel zararları takdir ederek halin icabına göre tecavüzün ref'i için lüzumlu göreceği tedbirlerin tatbikine karar verir.

(Ek: 7/6/1995 - 4110/19 md.) Eser sahibi, ikamet ettiği yerde de tecavüzün ref'i ve men davası açabilir.

2. Manevi haklara tecavüz halinde:

Madde 67 – Henüz alenileşmemiş bir eser, sahibinin rızası olmaksızın veya arzusuna aykırı olarak umuma arzedildiği takdirde tecavüzün ref'i davası, ancak umuma arz keyfiyetinin çoğaltılmış nüshaların yayımlanması suretiyle vakı olması halinde açılabilir.

Aynı hükmü, esere, sahibinin arzusuna aykırı olarak adının konulduğu hallerde de caridir.

Eser üzerinde sahibinin adı hiç konulmamış veya yanlış konulmuş yahut konulan ad iltibasa meydan verecek mahiyette olup da eser sahibi 15inci maddede zikredilen tesbit davasından başka tecavüzün refini talep etmişse, tecavüz eden gerek asılına, gerek tedavülde bulunan çoğaltılmış nüshalar üzerine eser sahibinin adını derç etmeye mecburdur. Masrafi tecavüz edene ait olmak üzere, hükmün en fazla 3 gazetede ilanı talep edilebilir.

32, 33, 34, 35, 36, 39 ve 40inci maddelerde sayılan hallerde yanlış veya kifayetsiz kaynak tasrih edilmiş yeyahuşit hiç kaynak gösterilmemişse ikinci fikra hükmü uygulanır.

Eser haksız olarak değiştirilmiş ise hak sahibi aşağıdaki taleplerde bulunabilir:

1. Eser sahibi, eserin değiştirilmiş şekilde çoğaltılmışının yayım ve temsilinin, yayım ve temsilinin, radyo ile yayımının menedilmesini ve tecavüz edenin, tedavülde bulunan çoğaltılmış nüshalardaki değişiklikleri düzeltmesini veya bunların eski haline getirilmesini talep edebilir. Değişiklik, eserin, gazete, dergi veya radyo ile yayımı sırasında yapılmışsa eser sahibi, masrafi tecavüz edene ait olmak üzere, eseri değiştirilmiş şekilde yayımlamış olan bütün gazete, dergi ve radyo idarelerinden değişikliğin ilan yolu ile düzeltmesini talep edebilir.

2. (**Değişik: 7/6/1995 - 4110/20 md.**) Güzel sanat eserlerinde eser sahibi asıldaki değişikliğin kendisi tarafından yapılmadığını veya eserdeki adının kaldırılmasını yahut değiştirilmesini talep edebilir. Eski halin iadesi mümkün ise değişikliğin izalesi ammenin veya malikin menfaatlerini esaslı surette haleldar etmiyorsa eser sahibi eseri eski hale getirebilir.

3. Mali haklara tecavüz halinde:

Madde 68 – (Değişik: 23/1/2008-5728/137 md.)

Eseri, icrayı, fonogramı veya yapımları hak sahiplerinden bu Kanuna uygun yazılı izni almadan, işleyen, çoğaltan, çoğaltılmış nüshaları yayan, temsil eden veya hertürlü işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletlenlerden, izni alınmamış hak sahipleri sözleşme yapılmış olması halinde isteyebileceği bedelin veya bu Kanun hükümleri uyarınca tespit edilecek rayiç bedelin en çok üç kat fazlasını isteyebilir.

İzinsiz çoğaltılan kopyalar satışa çıkarılmamışsa hak sahibi çoğaltılmış kopyaların, çoğaltmaya yarayan film, kalıp ve benzeri araçların imhasını veya üretim maliyet fiyatını geçmeyecek uygun bir bedel karşılığında kendisine verilmesini ya da sözleşme olması durumunda isteyebileceği miktarın üç kat fazlasını talep edebilir. Bu husus, izinsiz çoğaltanın hukuki sorumluluğunu ortadan kaldırılmaz.

İzinsiz çoğaltılan kopyalar satışa çıkarılmışsa hak sahibi, tecavüz edenin elinde bulunan nüshalar hakkında ikinci fikradaki şıklardan birini kullanabilir.

İkinci ve üçüncü fikraların eser sahibinden başka hak sahiplerince uygulanabilmesi için eser sahibinin bu Kanunun 52nci maddesine uygun yazılı çoğaltma izni aranır.

Hak sahiplerinden biri, ikinci ve üçüncü fikralar uyarınca talepte bulunduklarında Ceza Muhakemesi Kanununun el koymaya ilişkin hükümleri delil elde etmek amacıyla dışında uygulanmaz.

Bedel talebinde bulunan kişi, tecavüz edene karşı onunla bir sözleşme yapmış olması halinde haiz olabileceği bütün hak ve yetkileri ileri sürebilir.

II – Tecavüzün men'i davası:

Madde 69 – Mali veya manevi haklarında tecavüz tehlikesine maruz kalan eser sahibi muhtemel tecavüzün önlenmesini dava edebilir. Vakı olan tecavüzün devam veya tekrarı muhtemel görülen hallerde de aynı hükmü caridir.

66 ncı maddenin ikinci, üçüncü ve dördüncü fikralarının hükümleri burada da uygulanır.

III – Tazminat davası:

Madde 70 – (Değişik birinci fıkra: 7/6/1995 - 4110/22 md.) Manevi hakları haleldar edilen kişi, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat ödenmesi için dava açabilir. Mahkeme, bu para yerine veya bunlara ek olarak başka bir manevi tazminat şekline de hükmedebilir.

Mali hakları haleldar edilen kimse, tecavüz edenin kusuru varsa haksız fiillere mütaallik hükümler dairesinde tazminat talep edebilir.

Birinci ve ikinci fikralardaki hallerde, tecavüze uğrayan kimse tazminattan başka temin edilen karın kendisine verilmesini de istiyebilir. Bu halde 68 inci madde uyarınca talep edilen bedel indirilir.

B) Ceza davaları:

I – Suçlar:

1. Manevi, mali veya bağlantılı haklara tecavüz²⁸

Madde 71 – (Değişik: 23/1/2008-5728/138 md.)

Bu Kanunda koruma altına alınan fikir ve sanat eserleriyle ilgili manevi, mali veya bağlantılı hakları ihlal ederek:

1. Bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı hak sahibi kişilerin yazılı izni olmaksızın işleyen, temsil eden, çoğaltan, değiştiren, dağıtan, her türlü işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletten, yayumlahan ya da hukuka aykırı olarak işlenen veya çoğaltılan eserleri satışa arz eden, satan, kiralamak veya ödünç vermek suretiyle ya da sair şekilde yayan, ticari amaçla satın alan, ithal veya ihraç eden, kişisel kullanım amacıyla dışında

²⁸ 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 138 inci maddesiyle bu madde başlığı “1. Manevi haklara tecavüz:” iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

elinde bulunduran ya da depolayan kişi hakkında bir yıldan beş yıla kadar hapis veya adlı para cezasına hükmolunur.

2. Başkasına ait esere, kendi eseri olarak ad koyan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlı para cezasıyla cezalandırılır. Bu fiilin dağıtmak veya yayımlamak suretiyle işlenmesi hâlinde, hapis cezasının üst sınırı beş yıl olup, adlı para cezasına hükmolunamaz.

3. Bir eserden kaynak göstermeksızın iktibasta bulunan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis veya adlı para cezasıyla cezalandırılır.

4. Hak sahibi kişilerin izni olmaksızın, alenleşmemiş bir eserin muhtevası hakkında kamuya açıklamada bulunan kişi, altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

5. Bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösteren kişi, altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

6. Bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı, tanınmış bir başkasının adını kullanarak çoğaltan, dağıtan, yayan veya yayılan kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adlı para cezasıyla cezalandırılır.

Bu Kanunun ek 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında bahsi geçen fiilleri yetkisiz olarak işleyenler ile bu Kanunda tanınmış hakları ihlal etmeye devam eden bilgi içerik sağlayıcılar hakkında, fiilleri daha ağır cezayı gerektiren bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Hukuka aykırı olarak üretilmiş, işlenmiş, çoğaltılmış, dağıtılmış veya yayımlanmış bir eseri, icrayı, fonogramı veya yapımı satışa arz eden, satan veya satın alan kişi, kovuşturma evresinden önce bunları kimden temin ettiğini bildirerek yakalanmalarını sağladığı takdirde, hakkında verilecek cezadan indirim yapılabileceği gibi ceza vermekten de vazgeçilebilir.

2. Teknolojik önlemleri etkisiz kılama:

Madde 72 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:21/12/2021-7346/1 md.)

Bu Kanunda yer alan hakların korunması amacıyla eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanımının kontrolünü sağlamak üzere erişim kontrolü veya şifreleme gibi koruma yöntemi ya da çoğaltım kontrol mekanizması uygulamalarıyla sağlanan etkili teknolojik önlemleri etkisiz kılmaya yönelik;

a) Ürün ve araçları imal veya ithal eden, dağıtan, satan, kiraya veren veya ticari amaçla elinde bulunduranlar,

b) Ürün ve araçların reklam, pazarlama, tasarım veya uygulama hizmetlerini sunanlar, altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

3. Diğer suçlar:

Madde 73 - (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

II – Fail:

Madde 74 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

II- Soruşturma ve kovuşturma²⁹

Madde 75 – (Değişik: 23/1/2008-5728/140 md.)

71 ve 72 nci maddelerde sayılan suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması şikayeteye bağlıdır. Yapılan şikayetin geçerli kabul edilebilmesi için hak sahiplerinin veya üyesi oldukları meslek birliklerinin haklarını kanıtlayan belge ve sair delilleri Cumhuriyet başsavcılığına vermeleri gereklidir. Bu belge ve sair delillerin şikayet süresi içinde Cumhuriyet başsavcılığına verilmemesi hâlinde kovuşturtmaya yer olmadığı kararı verilir.

Bu Kanunda yer alan soruşturma ve kovuşturmazı şikayeteye bağlı suçlar dolayısıyla başta Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilileri olmak üzere ilgili gerçek ve tüzel kişiler tarafından, eser üzerinde manevi ve malî hak sahibi kişiler şikayet haklarını kullanabilmelerini sağlamak amacıyla durumdan haberdar edilirler.

Şikayet üzerine Cumhuriyet savcısı suç konusu eşya ile ilgili olarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre elkoyma koruma tedbirinin alınmasına ilişkin gerekli işlemleri yapar. Cumhuriyet savcısı ayrıca, gerek görmesi hâlinde, hukuka aykırı olarak çoğaltıldığı iddia edilen eserlerin çoğaltılmasıyla sınırlı olarak faaliyetin durdurulmasına karar verebilir. Ancak, bu karar yirmidört saat içinde hâkimin onayına sunulur. Hâkim tarafından yirmidört saat içinde onaylanmayan karar hükmüsüz kalır.

C) Çeşitli hükümler:

I – Görev ve ispat:³⁰

Madde 76 – (Değişik: 23/1/2008-5728/141 md.)

(Değişik birinci fıkra: 22/12/2016-6769/189 md.) Bu Kanunun düzenlediği hukuki ilişkilerden doğan dava ve işler ile bu Kanundan kaynaklanan ceza davalarında görevli mahkeme, Sinai Mülkiyet Kanununun 156 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen mahkemelerdir.

Bu Kanun kapsamında açılacak hukuk davalarında mahkeme, davacının iddianın doğruluğu hakkında kuvvetli kanaat oluşturmaya yeter miktar delil sunması hâlinde, korunmakta olan eserler, fonogramlar, icralar, filmler ve yayınıları kullananların, bu Kanunda öngörülen izin ve yetkileri aldıklarına dair belgeleri veya tüm yararlanılan eser, fonogram, icra, film ve yayınların listelerini sunmasını isteyebilir. Belirtilen belge veya listelerin sunulamaması tüm eser, fonogram, icra, film ve yayınların haksız kullanılmakta olduğuna karine teşkil eder.

II – İhtiyati tedbirler ve gümrüklerde geçici olarak el koyma:³¹

²⁹ 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 140 inci maddesiyle bu madde başlığı “III – Kovuşturma ve tekerrür:” iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

³⁰ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu madde başlığı “I-Görev” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Madde 77 – (Değişik: 23/1/2008-5728/142 md.)

Esaslı bir zararın veya ani bir tehlikenin yahut emrивакilerin önlenmesi için veya diğer her hangi bir sebepten dolayı zaruri ve bu hususta ileri sürülen iddialar kuvvetle muhtemel görülürse hukuk mahkemesi, bu Kanunla tanınmış olan hakları ihlal veya tehdide maruz kalanların ya da meslek birliklerinin talebi üzerine, davanın açılmasından önce veya sonra diğer tarafa bir işin yapılmasını veya yapılmamasını, işin yapıldığı yerin kapatılmasını veya açılmasını emredebileceği gibi, bir eserin çoğaltılmış nüshalarının veya hasren onu imale yarıyan kalıp ve buna benzer sair çoğaltma vasıtalarının ihtiyacı tedbir yolu ile muhafaza altına alınmasına karar verebilir. Kararda, emre muhalefetin İcra ve İflas Kanununun 343 üncü maddesindeki cezai neticeleri doğuracağı açıklanır.

Haklara tecavüz oluşturulması ihtimali hâlinde yaptırırm gerektiren nüshaların ithalat veya ihracatı sırasında, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 57 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Bu nüshalara gümrük idareleri tarafından el konulmasına ilişkin işlemler Gümrük Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre yürütülür.

III – Hükmün ilanı:

Madde 78 – 67 nci maddenin ikinci fikrasında yazılı halden maada, haklı olan taraf, muhik bir sebep veya menfaati varsa, masrafi diğer tarafa ait olmak üzere, kesinleşmiş olan kararın gazete veya buna benzer vasıtalarla tamamen veya hulasa olarak ilan edilmesini talep etmek hakkını haizdir.

İlanın şekil ve muhtevası kararda tesbit edilir.

İlan hakkı, hükmün kesinleşmesinden itibaren üç ay içinde kullanılmazsa düşer.

IV – Zabıt, müsadere ve imha:

Madde 79 – (Mülga: 23/1/2008-5728/578 md.)

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

A) Eser sahibinin hakları ile bağlantılı haklar ve tecavüzün önlenmesi:³²

I – Eser sahibinin hakları ile bağlantılı haklar:³²

Madde 80 – (Değişik: 21/2/2001 - 4630/32 md.)

Eser sahibinin hakları ile bağlantılı haklar şunlardır:

1. Eser sahibinin haklarına komşu haklar:

Eser sahibinin manevi ve mali haklarına zarar vermemek kaydıyla ve eser sahibinin

³¹ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu Kanun başlığı, “ihtiyacı tedbirler” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

³² 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu madde başlıkları; “A) Komşu hakları ve tecavüzün önlenmesi” ve “I-Eser sahibinin haklarına komşu haklar” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

izniyle bir eseri özgün bir biçimde yorumlayan, tanıtan, anlatan, söyleyen, çalan ve çeşitli biçimlerde icra eden sanatçıların, bir icra ürünü olan veya sair sesleri ilk defa tespit eden fonogram yapımcıları ile radyo-televizyon kuruluşlarının aşağıda belirtilen komşu hakları vardır.

A) İcracı sanatçılar aşağıda belirtilen haklara sahiptir:

(1) İcracı sanatçılar, mali haklardan bağımsız olarak ve bu hakları devretmelerinden sonra dahi, tespit edilmiş icraları ile ilgili olarak uygulama şartlarının gerektirdiği durumlar hariç, icralarının sahibi olarak tanıtılmalarını ve icralarının kendi itibarlarını zedeleyebilecek şekilde tahrif edilmesi ve bozulmasının önlenmesini talep etme hakkına sahiptirler.

(2) Bir eseri, sahibinin izniyle özgün bir biçimde yorumlayan icracı sanatçı, bu icranın tespit edilmesine, bu tespitin çoğaltımasına, satılmasına, dağıtımasına, kiralanmasına ve ödünç verilmesine, işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletimine ve yeniden iletimine ve temsiline izin verme veya yasaklama hususunda münhasıran hak sahibidir.

(3) İcracı sanatçı, yurt içinde henüz satışa çıkmamış veya başka yollarla dağıtılmamış tespit edilmiş icralarının, aslı veya çoğaltılmış nüshalarının satış yoluyla veya diğer yollarla dağıtılması hususunda izin verme veya yasaklama hakkına sahiptir.

(4) İcracı sanatçı, tespit edilmiş icrasının veya çoğaltılmış nüshalarının telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma dağıtımına veya sunulmasına ve gerçek kişilerin seçikleri yer ve zamanda icrasına ulaşmasını sağlamak suretiyle umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir. Umuma iletim yoluyla, icraların dağıtım ve sunulması icracı sanatçının yayma hakkını ihlal etmez.

(5) İcracı sanatçılar bu haklarını uygun bir bedel karşılığında sözleşme ile yapımcıya devredebilirler.

(6) İcranın, bir orkestra, koro veya tiyatro grubu tarafından gerçekleştirilmesi halinde, orkestra veya koroda yalnız şefin, tiyatro grubunda ise yalnız yönetmenin izni yeterlidir.

(7) Bir müteşebbisin girişimi ile ve bir sözleşmeye dayanılarak gerçekleştirilen icralar için müteşebbisin de iznin alınması gereklidir.

B) Bir icra ürünü olan veya sair sesleri ilk defa tespit eden fonogram yapımcıları eser sahibinden ve icracı sanatçıdan mali hakları kullanma yetkisini devraldıktan sonra aşağıda belirtilen haklara sahiptir.

(1) Eser sahibinin ve icracı sanatçının izni ile yapılan tespitin, doğrudan veya dolaylı olarak çoğaltılması, dağıtılması, satılması, kiralanması ve kamuya ödünç verilmesi hususlarında izin verme veya yasaklama hakları münhasıran fonogram yapımcısına aittir. Yapımcılar tespitlerinin işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletimine ve yeniden iletimine izin verme hususunda münhasıran hak sahibidir.

(2) Fonogram yapımcısı, yurt içinde henüz satışa çıkmamış veya başka yollarla dağıtılmamış tespitlerinin aslinin veya çoğaltılmış nüshalarının satış yoluyla veya diğer yollarla dağıtılması hususunda izin verme ve yasaklama hakkına sahiptir.

(3) Fonogram yapımcısı, icraların tespitlerinin telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma dağıtılmamasına veya sunulmasına ve gerçek kişilerin seçikleri yer ve zamanda tespitlerine ulaşılmasını sağlamak suretiyle umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir. Umuma iletim yoluyla tespitlerin dağıtım ve sunulması yapımcının yayma hakkını ihlal etmez.

C) (Değişik: 3/3/2004-5101/23 md.) Radyo-televizyon kuruluşları bu Kanunda öngörülen yükümlülüklerini yerine getirirler. Radyo-televizyon kuruluşları, gerçekleştirdikleri yayınlar üzerinde;

(1) Yayınlarının tespit edilmesine, diğer yayın kuruluşlarında eş zamanlı iletimine, gecikmeli iletimine, yeniden iletimine, uydu veya kablo ile dağıtımına izin verme veya yasaklama,

(2) Özel kullanıcılar hariç olmak üzere, yayınlarının herhangi bir teknik veya yöntemle, doğrudan veya dolaylı bir şekilde çoğaltımasına ve dağıtımına izin verme veya yasaklama,

(3) Yayınlarının umuma açık mahallerde iletiminin sağlanmasına izin verme veya yasaklama,

(4) Tespit edilmiş yayınlarının, gerçek kişilerin seçikleri yer ve zamanda yayınlarına ulaşılmasını sağlamak suretiyle umuma iletimine izin verme,

(5) Haberleşme uyduları üzerindeki veya kendilerine yöneltilmiş olan yayın sinyallerinin diğer bir yayın kuruluşu veya kablo operatörü veya diğer üçüncü kişiler tarafından umuma iletilmesi ve şifreli yayınlarının çözülmesine ilişkin izin verme veya yasaklama,

Hususlarında münhasıran hak sahibidirler.

2. Filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren film yapımcısı, eser sahibinden ve icracı sanatçıdan mali hakları kullanma yetkisini devraldiktan sonra aşağıda belirtilen haklara sahiptir.

(1) Eser sahibinin ve icracı sanatçının izni ile yapılan tespitin, doğrudan veya dolaylı olarak çoğaltıması, dağıtılması, satılması, kiralanması ve kamuğa ödünç verilmesi hususlarında izin verme veya yasaklama hakları münhasıran film yapımcısına aittir. Yapımcılar tespitlerinin işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletimine ve yeniden iletimine izin verme hususunda münhasıran hak sahibidir.

(2) Film yapımcısı, yurt içinde henüz satışa çıkmamış veya başka yollarla dağıtılmamış film tespitlerinin aslinin veya çoğaltılmış nüshalarının satış yoluyla veya diğer yollarla dağıtılması hususunda izin verme ve yasaklama hakkına sahiptir.

(3) Film yapımcısı, film tespitlerinin telli veya telsiz araçlarla satışı veya diğer biçimlerde umuma dağıtılmamasına veya sunulmasına ve gerçek kişilerin seçikleri yer ve zamanda tespitlerine ulaşılmasını sağlamak suretiyle umuma iletimine izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir. Umuma iletim yoluyla tespitlerin dağıtım ve sunulması yapımcının yayma hakkını ihlal etmez.

Fonogramlara tespit edilmiş icraların ve filmlerin, her ne suretle olursa olsun umuma iletilmesi halinde, bunları kullananlar, eser sahiplerinin yanısıra, icracı sanatçılara ve yapımcılara veya ilgili alan meslek birliklerine de bu kullanımlara ilişkin uygun bir bedeli ödemekle yükümlüdürler.

Birinema eserinde, olağan şekilde adı bulunan gerçek veya tüzel kişi aksine bir kanıt bulunmadıkça filmin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcı olarak kabul edilir.

Sinemaa eserlerinin birlikte sahipleri filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıya mali haklarını devrettikten sonra, sözleşmelerinde aksine veya özel bir hüküm bulunmadığı takdirde filmin dubajına veya alt yazı yazılmasına itiraz edemezler.

Müzik eseri sahibi, filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcı ile yaptığı sözleşmedeki hükümler saklı olmak kaydıyla eserini yayımlama ve icra hakkını muhafaza eder.

Komşu hak sahipleri ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların verdikleri izinlerin yazılı olması zorunludur.

Aşağıda belirtilen hallerde komşu hak sahibi ile film yapımcısının yazılı izni gerekli değildir:

1. Fikir ve sanat eserlerinin kamu düzeni, eğitim-öğretim, bilimsel araştırma veya haber amacıyla ve kazanç amacı güdülmeksiz icra edilmesi ve kamuya arzı.
2. Fikir ve sanat eserleri ile radyo-televizyon programlarının yayınlanma ve kâr amacı güdülmeksiz şahsen kullanmaya mahsus çoğaltılması.
3. Radyo-televizyon kuruluşlarının kendi olanaklarıyla kendi yayınları için yaptıkları kısa süreli geçici tespitler.
4. Bu Kanunun 30 uncu, 32 nci, 34 üncü, 35 inci, 43 üncü, 46 nci ve 47 nci maddelerinde belirtilen haller.

Bu uygulama, hak sahibinin meşru menfaatlerine haklı bir sebep dışında zarar veremez veya eserden normal yararlanmaya aykırı olamaz.

Eser sahiplerinin hakları ile bağlantılı haklara sahip olanlar da eser sahipleri gibi Tecavüzün Ref'i, Tecavüzün Men'i ve Tazminat Davası haklarından faydalıdır.

(Değişik son fıkra: 3/3/2004-5101/23 md.; Mülga onuncu fıkra: 23/1/2008-5728/578 md.)

II – Haklara tecavüzün önlenmesi:³³

Madde 81- (Değişik: 23/1/2008-5728/143 md.)

Musiki ve sinema eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yaynlara bandrol yapılması zorunludur. Ayrıca, kolay kopyalanmaya müsait diğer eserlerin çoğaltılmış nüshalarına da eser veya hak sahibinin talebi üzerine bandrol yapılması

³³ 21/2/2001 tarihli ve 4630 sayılı Kanunla bu madde başlığı, “fikri haklara tecavüzün önlenmesi” iken, metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

zorunludur. Bandroller, Bakanlıkça bastırılır ve satılır. Bakanlıkça belirlenen satış fiyatı üzerinden meslek birlikleri aracılığı ile de bandrol satışı yapılabilir.

Bandrol alınabilmesi için, bandrol talebinde bulunanın yasal hak sahibi olduğunu beyan eden bir taahhütnameyi doldurması zorunludur. Bakanlıkça tespit edilen diğer evrak ve belgelerle birlikte başvuru yapılır. Bakanlık, bu başvuru üzerine başka bir işleme gerek kalmaksızın on iş günü içinde bandrol vermek mecburiyetindedir. Beyana müstenit yapılan bu işlemlerden Bakanlık sorumlu tutulamaz.

Bandrol yapıştırılması zorunlu nüshaların tespit edilmesi ve çoğaltımasına ilişkin materyalleri üreten veya bu materyallerin dolum ve çoğaltımını yapan yerler, bu maddede belirtilen taahhütnamenin bir kopyasını almak, saklamak ve istendiğinde yetkili makamlara ibraz etmekte yükümlüdür.

Bandrol yükümlülüğüne aykırı ya da bandrolsüz olarak bir eseri çoğaltıp satışa arz eden, satan, dağıtan veya ticari amaçla satın alan ya da kabul eden kişi bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlı para cezasıyla cezalandırılır.

Bakanlık ile mülkî idare amirleri bandrollenmesi zorunlu olan nüshaların ve süreli olmayan yayınların, bandrollü olup olmadıklarını her zaman denetleyebilir. Gerekli görüldüğünde, mülkî idare amirleri re'sen veya Bakanlığın talebi ile bu denetimi gerçekleştirmek üzere illerde denetim komisyonu oluşturabilir. İhtiyaç hâlinde, bu komisyonlarda Bakanlık ve ilgili alan meslek birlikleri temsilcileri de görev alabilirler.

Bu denetimler sırasında bu Kanunda koruma altına alınan hakların ihlal edildiğinin tespiti hâlinde 75inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca işlem yapılır.

Bu Kanun kapsamında korunan, yasal olarak çoğaltılmış, bandrollü nüshaların da yol, meydan, pazar, kaldırım, iskele, köprü ve benzeri yerlerde satışı yasaktır. Bu yasağa aykırı hareket edenler, Kabahatler Kanununun 38inci maddesinin birinci fıkrasına göre cezalandırılır.

Bu maddede belirtilen hususların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Sahte bandrol üreten, satışa arz eden, satan, dağıtan, satın alan, kabul eden veya kullanan kişi üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlı para cezasıyla cezalandırılır.

Bir eserle ilgili olarak usulüne uygun biçimde temin edilmiş bandrolleri başka bir eser üzerinde tatbik eden kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve binbeş yüz güne kadar adlı para cezasıyla cezalandırılır.

Yetkisi olmadığı hâlde, hileli davranışlarla bandrol temin eden kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Yetkisi olmayan kişilere bandrol temin eden kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adlı para cezasıyla cezalandırılır.

(İptal on üçüncü fıka: Anayasa Mahkemesinin 12/6/2020 tarihli ve E.:2019/74; K.:2020/29 sayılı Kararı ile)

Bu Kanunda tanımlanan suçların bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi hâlinde, ilgili tüzel kişi hakkında Türk Ceza Kanununun tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

III. Eser sahibinin hakları ile bağlantılı hakların kapsamı ve süresi:³⁴

Madde 82 – (Değişik: 7/6/1995 - 4110/28 md.)

Bu Kanunun icracı sanatçılara ilgili hükümleri;

1. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan,

2. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmamakla birlikte; icraları, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde gerçekleştirilen, bu Kanun hükümlerinin uygulandığı ses taşıyıcılarına dahil edilen ve bir ses taşıyıcısına tespit edilmemiş ancak bu Kanun hükümlerinin uygulandığı (Değişik: 21/2/2001 - 4630/34 md.) Fonogramlara veya ilk film tespitlerine dahil edilen ve (Değişik ibare: 21/2/2001 - 4630/34 md.) bir fonograma veya bir filme tespit edilmemiş ancak bu Kanun hükümlerinin uygulandığı radyo-televizyon yayınılarıyla yayınlanan,

İcrci sanatçılara uygulanır.

Bu Kanunun (Değişik ibare: 21/2/2001 - 4630/34 md.) fonogramlar ve ilk film despitleri ile ilgili hükümleri;

1. Yapımcıları Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan veya,

2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan,

(Değişik ibare: 21/2/2001 - 4630/34 md.) fonogramlara ve filmlere uygulanır.

Bu Kanunun radyo-televizyon yayınılarıyla ilgili hükümleri;

1. Merkezleri Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde olan veya,

2. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki yansıtıcı ile yayınlanan,

Radyo-televizyon programlarına uygulanır.

Bu Kanunun (Değişik ibare: 21/2/2001 - 4630/34 md.) bağlantılı haklarla ilgili hükümleri, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu bir uluslararası andlaşma hükümlerine göre korunan icracı sanatçılara, yapımcılara ve radyo-televizyon kuruluşlarına da uygulanır.

(Değişik: 21/2/2001 - 4630/34 md.) İcrci sanatçılının hakları, icranın tesbitinin yapıldığı tarihten başlayarak, yetmiş yıl devam eder. İcra tespit edilmemiş ise bu süre, icranın ilk aleniyet kazanmasıyla başlar.

(Değişik: 21/2/2001 - 4630/34 md.) Yapımcıların hakları, ilt tespitin yapıldığı tarihten başlayarak yetmiş yıl devam eder.

Radyo-televizyon kuruluşlarının hakları, programın ilk yayınlandığı tarihten başlayarak 70 yıl devam eder.

B) Haksız rekabet:

I – Ad ve alametler:

Madde 83 – Bir eserin ad ve alametleri ile çoğaltılmış nüshaların şekilleri, iltibasa

³⁴ 21/2/2001 tarih ve 4630 sayılı Kanunla bu madde başlığı değiştirilmiştir.

meydan verebilecek surette diğer bir eserde veya çoğaltılmış nüshalarında kullanılamaz.

1inci fikra hükmü umumen kullanılan ve ayırt edici bir vasfi bulunmuyan ad, alamet ve dış şekiller hakkında uygulanmaz.

Bu maddenin uygulanması kanunun 1inci, 2nci ve 3üncü bölümlerindeki şartların tahakkukuna bağlı değildir.

Basın Kanununun 14üncü maddesinin mevkute adları hakkındaki hükmü mahfuzdur.

Tecavüz eden tacir olmasa bile, birinci fikra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında haksız rekabete mütaallik hükümler uygulanır.

II – İşaret, resim ve ses:

Madde 84 – Bir işaretti, resim veya sesi, bunları nakle yarıyan bir alet üzerine tesbit eden veya ticari maksatlarla haklı olarak çoğaltan yahut yayan kimse, aynı işaretin, resmin veya sesin 3üncü bir kişi tarafından aynı vasıtadan faydalanaılmak suretiyle çoğaltımasını veya yayılmasını menedebilir.

Tevacüz eden tacir olmasa bile birinci fikra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında haksız rekabete mütaallik hükümler uygulanır.

Eser mahiyetinde olmayan her nevi fotoğraflar, benzer usullerle tesbit edilen resimler ve sinema mahsulleri hakkında da bu madde hükmü uygulanır.

C) Mektuplar:

Madde 85 – Eser mahiyetinde olmasa bile, mektup, hatıra ve buna benzer yazılar yazanların ve bunlar ölmüş ise 19uncu maddenin birinci fikrasında yazılı kimselerin muvafakati olmadan yayınlanamaz. Meğer ki, yazanın ölümünden itibaren on yıl geçmiş bulunsun.

Mektuplar birinci fikradaki şartlardan başka muhatap veya muhatap ölmüş ise 19uncu maddenin birinci fikrasında yazılı kimselerin muvafakati olmadan yayınlanamaz; meğer ki, muhatabın ölümünden itibaren 10 yıl geçmiş bulunsun.

(Değişik üçüncü fikra: 23/1/2008-5728/144 md.) Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket edenler hakkında Borçlar Kanununun 49uncu maddesi ve Türk Ceza Kanununun 132, 134, 139 ve 140inci maddeleri hükümleri uygulanır.

(Değişik dördüncü fikra: 23/1/2008-5728/144 md.) Birinci ve ikinci fikra hükümlerine göre yayının caiz olduğu hâllerde de 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 24üncü maddesi hükmü saklıdır.

D) Resim ve portreler:

I – Genel olarak:

Madde 86 – Eser mahiyetinde olmasalar bile, resim ve portreler tasvir edilenin, tasvir edilen ölmüşse 19uncu maddenin birinci fikrasında sayılanların muvafakati olmadan tasvir edilenin ölümünden 10 yıl geçmedikçe, teşhir veya diğer suretlerle umuma arzedilemez.

Birinci fikradaki muvafakatin alınması:

1. Memleketin siyasi ve içtimai hayatında rol oynayan kimselerin resimleri;
2. Tasvir edilen kimselerin iştirak ettiği geçit resmi veya resmi tören yahut genel toplantıları gösteren resimler;
3. Günlük hadiselere mütaallik resimlerle radyo ve filim haberleri; için şart değildir.

(Değişik üçüncü fikra: 23/1/2008-5728/145 md.) Birinci fikra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında Borçlar Kanununun 49 uncu maddesi ile koşulları varsa, Türk Ceza Kanununun 134, 139 ve 140 inci maddeleri hükümleri uygulanır.

(Değişik dördüncü fikra: 23/1/2008-5728/145 md.) Birinci ve ikinci fikra hükümlerine göre yayının caiz olduğu hâllerde de Türk Medenî Kanununun 24 üncü maddesi hükmü saklıdır.

II – İstisnalar:

Madde 87 – Aksi kararlaştırılmış ise, bir kimsenin sipariş üzerine yapılan resim veya portresinden, sipariş veren veya tasvir edilen ve yahut bunların mirasçıları fotoğraf alırtabilir.

Bu hüküm baskı usulü ile yapılan portre ve resimler hakkında cari değildir. Şu kadar ki, bu suretle vücuda getirilen resim ve portrelerin birinci fikrada sayılanlar için tedariki mümkün olmaz veya nispeten büyük güçlüğü mucip olursa bunların da fotoğrafları alırtılabilir.

E) Kanunlar ihtilafi:

Madde 88 – (Mülga: 27/11/2007-5718/64 md.)

Ek Madde 1 – (1/11/1983 - 2936 sayılı Kanunun 18 inci maddesi hükmü olup ek maddeye çevrilerek teselsül için numaralandırılmıştır.)

Bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelikler Resmi Gazetede yayımlanır.³⁵

Ek Madde 2 – (Ek: 7/6/1995 - 4110/29 md.; Değişik: 21/2/2001 -4630/35 md.)

Bu Kanunla sağlanan koruma, bu madde ile getirilen değişikliğin yürürlüğe girdiği sırada;

1. T.C. vatandaşı eser sahipleri ve eser sahiplerinin hakları ile bağlantılı hak sahipleri tarafından üretilmiş Türkiye'de mevcut bütün eserlere, tespit edilmiş icralara ve fonogramlara.

2. Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve anlaşmalara taraf diğer ülkelerde üretilmiş ve bu ülkelerde koruma süresi dolmadığı için kamuya mal olmamış yabancı eserlere, tespit edilmiş icralara ve fonogramlara.

Uygulanır.

³⁵ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 24 üncü maddesiyle, bu fikrada yer alan “tüzük ve yönetmelikler 6 ay içinde hazırlanır ve” ibaresi “yönetmelikler” şeklinde değiştirilmiştir.

Birinci fikranın uygulanması sonucu koruma kapsamına alınan eserlerin, tespit edilmiş icraların ve fonogramların yasal kopyalarının mülkiyetini elinde bulunduran kişiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altı aylık sürenin sonuna kadar yazılı bir izne gerek kalmaksızın bu kopyaları satabilir veya elden çıkarabilir.

Bununla birlikte, eserler, tespit edilmiş icralar ve fonogramlara ilişkin olmak üzere bu Kanun çerçevesinde eser sahipleri ve diğer hak sahiplerine sağlanan hakların kullanılması eser veya bağlantılı hak sahiplerinin iznine tabidir.

Bu Kanununinema eseri sahipliği ile ilgili hükümleri, 4110 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 12/6/1995 tarihinden sonra yapımına başlanan sinema eserlerine uygulanır.³⁶

Ek Madde 3 – (Ek:7/6/1995 - 4110/30 md.)

Komşu Haklara ilişkin uygulamalar hakkındaki esaslar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içerisinde çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 4 – (Ek: 21/2/2001 - 4630/37 md.)

Eser ve eser sahibi ile eser üzerindeki haklardan herhangi birinin sahibi veya eserin kullanımına ilişkin süreler ve şartlar ile ilgili olarak eser nüshaları üzerinde bulunan veya eserin topluma sunulması sırasında görülen bilgiler ve bu bilgileri temsil eden sayılar veya kodlar yetkisiz olarak ortadan kaldırılamaz ve değiştirilemez. Bilgileri ve bilgileri temsil eden sayıları ve kodları yetkisiz olarak değiştirilen veya ortadan kaldırılan eserlerin asılları veya kopyaları dağıtılamaz, dağıtılmak üzere ithal edilemez, yayınlanamaz veya topluma iletilmez.

Yukarıdaki fikra hükümleri fonogramlar ve fonogramlarda tespit edilmiş icralar bakımından da uygulanır.

(Değişik üçüncü fikra: 3/3/2004-5101/25 md.) Dijital iletim de dahil olmak üzere işaret, ses ve/veya görüntü nakline yarayan araçlarla servis ve bilgi içerik sağlayıcılar tarafından eser sahipleri ile bağlantılı hak sahiplerinin bu Kanunda tanınmış haklarının ihlali halinde, hak sahiplerinin başvuruları üzerine ihlâle konu eserler içerikten çıkarılır. Bunun için hakları haledar olan gerçek veya tüzel kişi öncelikle bilgi içerik sağlayıcısına başvurarak üç gün içinde ihlâlin durdurulmasını ister. İhlâlin devamı halinde bu defa, Cumhuriyet savcısına yapılan başvuru üzerine, üç gün içinde servis sağlayıcıdan ihlâle devam eden bilgi içerik sağlayıcısına verilen hizmetin durdurulması istenir. İhlâlin durdurulması halinde bilgi içerik sağlayıcısına yeniden servis sağlanır. Servis sağlayıcılar, bilgi içerik sağlayıcılarının isimlerini gösterir listeyi her ayın ilk iş günü Bakanlığa bildirir. Servis sağlayıcılar ile bilgi içerik sağlayıcıları, Bakanlıkça istediği takdirde her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdür. Bu maddede belirtilen hususların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

³⁶ Anayasa Mahkemesi'nin 29/12/2011 tarihli ve E.: 2010/73, K.: 2011/176 sayılı Kararı ile bu fikra "diyalog yazarı ve animatörler" yönünden iptal edilmiştir.

(Mülga dördüncü fıkra: 23/1/2008-5728/578 md.)

Ek Madde 5 – (Ek: 21/2/2001 - 4630/38 md.; Mülga: 22/2/2012-6279/13 md.)

Ek Madde 6 – (Ek: 21/2/2001 - 4630/39 md.)

Bu Kanunda geçen “Kültür ve Turizm” ibareleri “Kültür” olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 7- (Ek: 3/3/2004-5101/26 md.; Değişik: 14/7/2004-5217/17 md.)

Bu Kanunun;

- a) 13 üncü maddesi uyarınca alınacak kayıt ve tescil ücretleri,
- b) 41inci maddesi uyarınca alınacak uzlaştırma komisyonu başvuru ücretleri,
- c) 81inci maddesi uyarınca tahsil edilecek bandrol ücretleri,

Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü hesabına yatırılır ve bütçeye gelir kaydedilir. Bandrol yaptırılması için gerekli ödenek Bakanlık bütçesine konulur.

41inci madde uyarınca kurulacak komisyonlarda görev yapan komisyon üyelerine, yılda on toplantı gününden fazla olmamak üzere her toplantı günü için (2000) gösterge rakamının memur aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti Bakanlık bütçesinden ödenir.

Ek Madde 8- (Ek: 3/3/2004-5101/26 md.)

Bir veri tabanının içeriğinin oluşturulmasına, doğrulanmasına veya sunumuna nitelik ve nicelik açısından esaslı bir nispet dahilinde yatırım yapan veri tabanı yapımcısı, ayrıca, veri tabanının içeriğinin önemli bir kısmının veya tamamının;

- a) Herhangi bir araç ile herhangi bir şekilde sürekli veya geçici olarak başka bir ortama aktarılması,
- b) Herhangi bir yolla dağıtılması, satılması, kiralanması veya topluma iletilmesi,

Hususlarında bu Kanunda sayılan istisnalar ile kamu güvenliği, idarî ve yargı işlemlerinin gerektirdiği istisnalar dışında izin vermek veya yasaklamak hakkına sahiptir.

Veri tabanı yapımcısına sağlanan koruma aleniyet tarihinden itibaren onbeş yıldır.

Veri tabanının içeriğinde esaslı bir değişiklik meydana getiren ve yeni bir yatırım gerektiren, nitelik ve nicelik açısından yapılan her türlü ekleme, çıkarma veya değişiklik sonucu bu yeni yatırımdan doğan veri tabanı kendi koruma koşullarına hak kazanır.

Bu maddede tanımlı hakları ihlâl edenler hakkında bu Kanunun 72nci maddesinin (3) numaralı bitti hükümleri uygulanır.

Ek Madde 9- (Ek: 3/3/2004-5101/26 md.)

Bakanlıkça, fıkrlı mülkiyet haklarının takibi ve korunmasını sağlamak amacıyla ve soruşturma ve kovuşturmalarla kullanılmak üzere, bu Kanunda bahsi geçen meslek birlikleri, umuma açık mahaller, radyo-televizyon kuruluşları ile fikir ve sanat eserlerinin tespit edilmesi

ve çoğaltımasına ilişkin materyalleri üreten ve/veya bu materyallerin dolum, çoğaltım ve satışını yapan veya herhangi bir şekilde yayan yerlerin dahil olduğu ortak bir veri tabanı oluşturulur.

Gerekli teknik alt yapı ve donanım, erişim, kullanım, yetkilendirme, veri tabanının oluşturulmasına ilişkin diğer tüm hususlar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Ek Madde 10- (Ek: 3/3/2004-5101/26 md.; Değişik: 23/1/2008-5728/146 md.)

Aşağıda belirtilen hâllerde idarî para cezası uygulanır:

1. (**İptal birinci cümle: Anayasa Mahkemesi' nin 3/7/2014 tarihli ve E:2014/62, K:2014/125 sayılı Kararı ile.**) İlgili tüzel kişi hakkında verilecek idarî para cezasının üst sınırı ellibin Türk Lirasıdır.

2. (Mülga: 22/2/2012-6279/13 md.)

Bu madde hükümlerine göre verilen idarî para cezalarından tahsil edilen miktarın yüzde ellisi Kültür ve Turizm Bakanlığının hesabına aktarılır.

Ek Madde 11- (Ek: 3/3/2004-5101/26 md.)

Ders kitapları dahil, alenleşmiş veya yayımlanmış yazılı ilim ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa hiçbir ticarî amaç güdülmeksızın bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü bir kişi tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braill alfabesi ve benzeri formatlarda çoğaltıması veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izinler alınmadan gerçekleştirilebilir. Bu nüshalar hiçbir şekilde satılamaz, ticarete konu edilemez ve amacı dışında kullanılamaz ve kullandırılamaz. Ayrıca bu nüshalar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur.

İkramiye

Ek Madde 12 – (28/12/2006-5571/3 md.)

Bu Kanunun 81 inci maddesine aykırı olarak çoğaltılan nüsha ve yayınların yakalanması halinde, bu Kanun hükümleri ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde suça konu olan materyalleri yakalama işlemine fiilen katılan, önleme, izleme ve soruşturmakla görevli olan denetim komisyonu başkan ve üyelerinden kamu görevlisi olanlara ikramiye ödenir.

Bir denetim faaliyeti çerçevesinde yapılan el koymalar neticesinde denetim komisyonu başkan ve üyelerine verilebilecek ikramiyenin toplam tutarı, ellibin gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez. İkramiye tutarı ilgililere eşit olarak paylaştırılır. Bir kişiye ödenecek ikramiyenin yıllık toplam tutarı kırkbin gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçemez.

Ödenecek ikramiyenin yüzde ellisi, nüsha ve yayınlar sahipsiz yakalanmışsa mahkemesince verilecek olan müsadere kararını, sahibli yakalanmış ise kamu davası

açılmasını, kalan yüzde ellisi ise müsadereye veya mahkûmiyete ilişkin hükmün kesinleşmesini takip eden bir ay içinde Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden ödenir.

Bu Kanunun 81 inci maddesinin yedinci fıkrası ile satış yapılması yasaklanmış olan yerlerde satılan yasal nüshalara el konulması halinde ikramiye ödenmez.

Bu maddeye göre ödenecek ikramiyelerden herhangi bir vergi ve kesinti yapılmaz.

Denetim komisyonlarının oluşumu ve çalışma esasları ile ödenecek ikramiyenin hesabında el konulan materyalin niteliği ve miktarı dikkate alınarak belirlenecek göstergeler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

F) Geçici hükümler:

I – İntikal hükümleri:

1. Genel olarak:

Geçici Madde 1 – Aşağıdaki maddelerde aksi tayin edilmemiş ise bu kanun hükümleri, yürürlükten önce ilk defa memleket içinde umuma arz yahut sicile kayıt edilmiş eserlere de uygulanır. Eser veya mahsulün 8 Mayıs 1326 tarihli Hakkı Telif Kanunu hükümlerine dahil olup olmaması durumu değiştirmez.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce alenilemiş eserlere mütaallik koruma süreleri bu kanuna göre hesap edilir.

Mevzuat ve sözleşmelerde kullanılan hakkı telif, telif hakları, edebi mülkiyet, güzel sanatlar mülkiyeti ve buna benzer tabirlerden bu kanunun benzer hallerde tanıdığı hak ve salahiyetler anlaşılır.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce eser üzerindeki haklar veya bunların kullanılışı tamamen veya kısmen başka birine bırakılmışsa bu kanunla eser sahibine tanınan yeni ve daha geniş hak ve salahiyetler de devredilmiş sayılmaz. Aynı hüküm koruma süresinin eskisine nispetle daha uzun olması haline veya eski kanunun korunmadığı eser ve mahsullere de uygulanır.

2. Müktesep hakların korunması:

Geçici Madde 2 – Eski kanundaki süreler daha uzunsa bu kanunun yayımlanmasından önce yayımlanan eserler hakkında o süreler cereyan eder.

Bu Kanunun yayımlanmasından önce bir eserin haklı olarak yapılan bir tercüme veya işlenmesi yayımlanmış ise tercüme eden veya işliyenin eski kanun hükümlerine göre iktisap ettiği hak ve salahiyetlere halel gelmez.

Eski kanun hükümlerine göre caiz olupta bu kanunla menedilen bir tercümenin yayımlanmasına, bu kanunun yürürlüğe girmesi tarihinden evvel başlanılmış bulunursa, yayımlanma tamamlanabilir. Şu kadar ki, bu yayımlanma müddeti bir seneyi geçemez. Aynı hüküm umumi mahallerde temsil edilmek üzere bu nevi temsil müesseselerine teslim edilen

tercüme eserler hakkında da tatbik edilir.

Eski kanun hükümlerine göre caiz olup bu kanunla menedilen bir çoğaltmaya, bu kanunun yayımılmaması tarihinde başlanılmış bulunursa çoğaltılma tamamlanabilir ve çoğaltılmış nüshalar yayımlanabilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesi zamanında mevcut olup eski kanun hükümlerine göre çoğaltılması caiz olan nüshaların yayımımasına devam edilebilir. Aynı hüküm, işaret, resim ve ses nakline yarıyan aletlerle güzel sanat eserlerinin çoğaltılmasına yarıyan kalıp ve buna benzer vasıtalar hakkında da uygulanır.

Yukarıki fikranın tanıldığı salahiyeti kullanmak istiyen kimse kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içinde bu nüsha ve aletleri salahiyetli makama bildirerek mühürletmeye mecburdur. Gerekirse teferraat bir yönetmelikle tayin olunabilir.

Geçici Madde 3 – (Ek: 1/11/1983 - 2936/17 md.)

Meslek birliklerinin ve federasyonunun, ilk genel kurul toplantılarını yapmaları için tüzükte öngörülen üye sayısını tamamlayıp, seçimleri yapılmaya kadar mecburi organların başkan ve üyeleri Kültür ve Turizm Bakanlığının önerisi üzerine, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir.

Geçici Madde 4 – (Ek: 1/11/1983 - 2936/17 md.)

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 43 üncü maddesine göre çıkarılmış olan 15/3/1980 tarih ve 8/423 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesi ve bu kararnameye göre çıkarılacak ücret tarifesi, 15/3/1980 tarihinden geçerli olmak üzere 31/12/1985 tarihine kadar uygulanır.

Bakanlar Kurulu Kararnamesine göre çıkarılacak ücret tarifesi gereğince, yetki belgesiyle meslek birliğine devredilen eserler için ödemeler, hak sahiplerine dağıtılmak üzere ilgili meslek birliğine; diğer hallerde doğrudan mali hak sahiplerine yapılır. Bu ödemeler Türkiye Radyo - Televizyon Kurumunca en geç 31/12/1985 tarihine kadar yerine getirilir.

Meslek birliği, Türkiye Radyo - Televizyon Kurumu tarafından verilen bordro üzerinden kendi hissesini mahsup ederek, bakiyesini kendisine yapılan ödemeyi takip eden iki yıl içinde üyesi olan hak sahiplerine öder.

İki yıl içinde üyelerce talep olunmayan ücretler, 44 üncü maddeye göre Kültür ve Turizm Bakanlığı adına bir milli bankada açılacak özel hesaba yatırılır.

Geçici Madde 5 – (Ek: 7/6/1995 - 4110/31 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan meslek birlikleri, tip statülerin yayımından itibaren bir yıl içinde Kültür Bakanlığının gözetiminde, Kanunun ilgili hükümleri ve tip statü ilkeleri doğrultusunda yeni meslek birliklerine dönüştürülürler ve bu süre içinde yapacakları genel kurul toplantısı ile yeni organlarını oluştururlar.

Birinci fikra hükümlerine uymayan meslek birlikleri, birinci yılın sonunda

kendiliğinden dağılmış sayılır.

Geçici Madde 6- (Ek: 3/3/2004-5101/27 md.)

Bu Kanunun 41 ve 43 üncü maddelerinde tarifelerin belirlenmesi ve sözleşmelerin yapılmasına ilişkin öngörülen usul, bu maddelerde yer alan süreler beklenmeksiz Kanunun yayımı tarihinden itibaren carî yıl esas alınmak suretiyle uygulanır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce meslek birlikleri ile umuma açık mahaller ve yayın kuruluşları arasında imzalanmış bulunan yayın sözleşmeleri, bütün hükümleri ile bu sözleşmelerde belirtilen sürelerin sonuna kadar geçerlidir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç bir ay içerisinde bu Kanunun 41 ve 43 üncü maddelerinde öngörülen sınıflandırma yapılır. Bu sınıflandırmaya bağlı olarak tarifelerin meslek birlikleri tarafından en geç bir ay içerisinde ilk defa ilân edilmesinden veya duyurulmasından itibaren altı ay içinde izin almak ve sözleşme yapmak üzere meslek birliklerine müracaat eden mahaller ve/veya yayın kuruluşları üçer aylık dönemler için meslek birlikleri tarifesinin 1/4'ünü ödeyerek eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kullanmaya ve/veya iletimini yapmaya en fazla altı ay süreyle devam edebilirler. Bu fikra hükümleri bu Kanunun 41 ve 43 üncü maddelerinde öngörülen usulün uygulanmasına engel teşkil etmez.

Geçici Madde 7- (Ek: 3/3/2004-5101/27 md.)

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce, illerde oluşturulmuş olan denetim komisyonlarından, 81inci madde hükümleri çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmesine gerek görülmeyenlerin her türlü araç, gereç ve malzemeleri il kültür ve turizm müdürlüklerine devredilir.

Geçici Madde 8- (Ek: 3/3/2004-5101/27 md.)

Bu Kanunla değiştirilen maddelerde öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlanılarak yürürlüğe konulur. Ek 9uncu maddede öngörülen veri tabanı bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde oluşturulur.

II – Kaldırılan hükümler:

Madde 89 – 8 Mayıs 1326 tarihli Hakkı Telif Kanuniyle diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri kaldırılmıştır.

G) Son hükümler:

I – Kanunun yürürlüğe girmesi:

Madde 90 – Bu Kanunun 42 ve 43 üncü maddeleri hükümleri kanunun yayımı tarihinden itibaren, diğer hükümleri 1 Ocak 1952 tarihinde yürürlüğe girer.

II – Kanunun yürütülmesine memur makam:

Madde 91 – Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**5846 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL
EDİLEN HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nın/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	5846 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
2936	—	5/11/1983
4110	—	12/6/1995
4630	—	3/3/2001
5101	44 üncü madde birinci ve son fikra ve Ek 10 uncu maddenin (2) numaralı bENDİNDE yer alan “44 üncü madde gereğince alınması zorunlu sertifikaları almaksızın faaliyet gösteren” ibaresi 1/B, 13, 41, 42, 42/A, 42/B, 43, 45, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 80 ve 81 inci maddeler ile Ek Madde 4, 7, 8, 9, 10 ve 11, Geçici Maddeler 6, 7 ve 8	12/3/2004 tarihinden 6 ay sonra 12/3/2004
5217	44, Ek Madde 7	1/1/2005
5571	44 ve Ek Madde 12	13/1/2007
5718	88	12/12/2007
5728	68, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 85, 86, Ek Madde 4 ve 10	8/2/2008
6279	Ek Madde 5, Ek Madde 10	29/2/2012
6552	47	11/9/2014
Ana. Mah. 3/7/2014 tarihli ve E:2014/62, K:2014/125 sayılı Kararı	Ek Madde 10	12/12/2014 tarihinden itibaren altı ay sonra (12/6/2015)
Anayasa Mahkemesi'nin 14/5/2015 tarihli ve E.: 2014/177, K.: 2015/49 sayılı Kararı	47	11/6/2015 tarihinden başlayarak bir yıl sonra (11/6/2016)
6769	76	10/1/2017
KHK/700	31, 42, 44, 45, 46, 47, Ek Madde 1	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye

Değiştiren Kanunun/KHK'nın/ İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	5846 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
		Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbşakanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbşakanının andiçerek görev'e başladığı tarihte (9/7/2018)
Anayasa Mahkemesinin 12/6/2020 tarihli ve E.:2019/74; K.:2020/29 sayılı Kararı	81	17/7/2020
7346	72	25/12/2021